

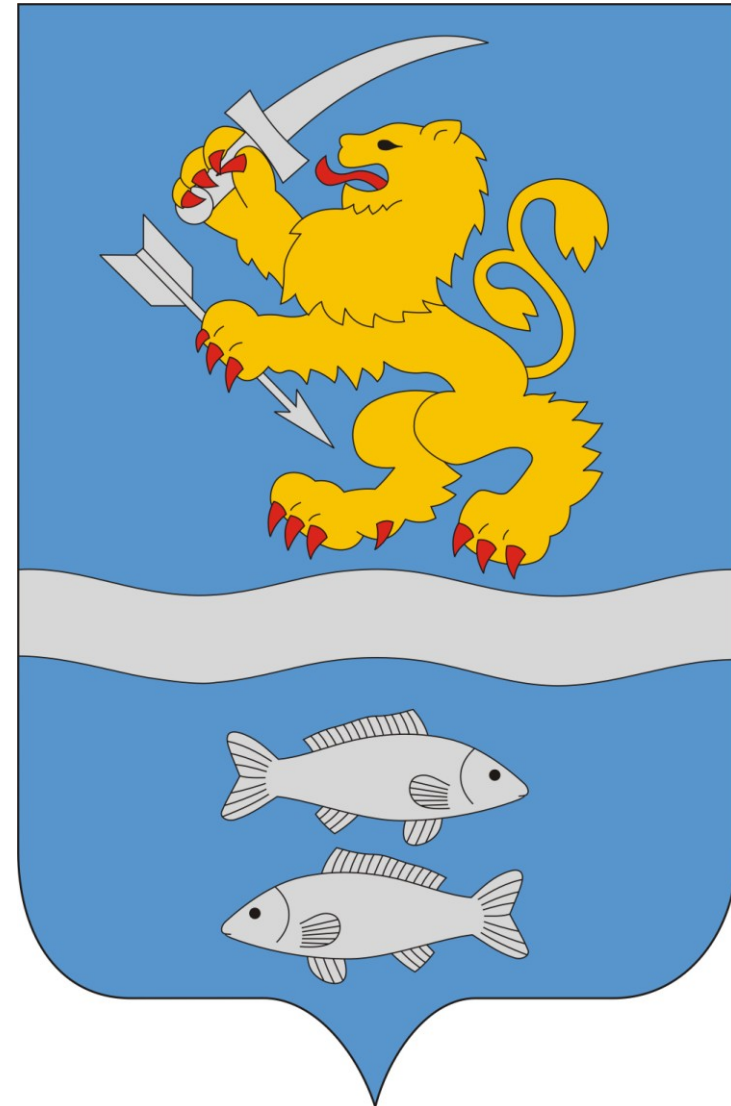
TISZAKÉCSKE

Jóváhagyta Tiszakécske Város Önkormányzat Képviselő-testülete
189/2017.(XII.21.) számú határozatával.

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Tiszakécske bemutatása	5
3. Örökségünk	9
4. Eltérő karakterű településrészek	12
Halmazos karakterű területek	13
Mezővárosi karakterű területek	16
Kisvárosi karakterű területek	18
Kertvárosi karakterű területek	22
Falusias karakterű területek	24
Hétfégi házas karakterű területek	27
Telepszerű karakterű területek	29
Beépítésre nem szánt területek	33
5. Építészeti útmutató	40
Városközpont, kisvárosi és mezővárosi Karakterű területek	41
Halmazos, kertvárosi, falusias és hétfégi Házaskarakterű területek	46
Kerítések	53
Kertek, kerti építmények	56
Erkélyek, tornácok	58
Ajtók, ablakok	59
Részletek	60
6. Mai példák	61
7. Utcák, terek	67
8. Hirdetések, reklámtáblák	69

BEVEZETÉS

1

A település megjelenése, arculata tükrözi annak történetét, lakóinak ízlésvilágát, gazdasági helyzetét. Az egyes építészeti korszakok nyomait fellelhetjük, az összkép mégis lehet egységes. A házak is különbözhetnek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, élhetetlen környezetet alakíthatnak ki. Az utcák, terek összképe sokat elmond a közösség életéről, a közterületek rendezettségéről, növényzete, az utak, járdák mind-mind sajátos helyi hangulatot teremthetnek. Nagyon fontos az újonnan kialakuló utcák tér- és tömegformálása. Nem kell, hogy minden ház egyforma legyen, de a hasonló épületmagasság, az egymáshoz illeszkedő tetőidomok, a jellegükben nem eltérő kerítések, az épületek közötti közel azonos távolság egységes utcaképet eredményez.

A kézikönyv segíteni kívánja a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel az olvasókat, hogy olyan házat tudjanak építeni, ami büszkeséggel töltheti el őket, és a település képéhez illeszkedik. Ez a kézikönyv nem szakembereknek készül, hanem Önöknek, Építetőknek, akiknek fontos a természeti és az épített környezet.

Merítsenek belőle ötleteket, gyarapítsák jó példákkal. Nem az a cél, hogy bármit rákényszerítsünk az építetőkre, hanem inkább az, hogy megmutassuk annak fontosságát, mennyire fontos a meglévő természeti és épített környezet tiszteletben tartása, az ahhoz való illeszkedés. Ez még akkor is igaz, ha a környezet Önök szerint nem éppen követésre méltó.

A kézikönyv alapjául szolgál a település arculatát, a településképet szabályozó helyi önkormányzati rendeletnek, melyben rendelkezni kell és lehet arról, hogy milyen épületek épülhessenek, milyenek ne épülhessenek, hova és milyen reklámhordozók kerülhessenek, vagy ne kerülhessenek, milyen anyagok és színek használhatók. Ebben a rendeletben fog szerepelni a helyi értékek védelme és ennek támogatási, finanszírozási rendszere.

TISZAKÉCSKE BEMUTATÁSA

A Dél-Alföldi régióban, három megye határán (Bács-Kiskun, Pest és Jász-Nagykun- Szolnok megye) Bács-Kiskun megyében fekszik a Tisza egyik nagy kanyarulata és a Holt-Tisza között a gyógyvizeiről is híres város, a Tiszakécskei járás központja. A legfőbb közlekedési útvonalak nem érintik, de az M44-es út megépülésével közelebb kerül Budapesthez és Szegedhez is. Megközelíthető közúton: Kecskeméttől keletre a Tiszakécskére vezető úton, vagy a 44-es úton Lakitelek után északra felé; vasúton: a Szolnok-Kiskunfélegyháza vonalon. 2015 nyarától működik ismét a korábban megszűnt komp- és csónak átkelő is Tiszakécske és Nagyrév között.

Nagy turisztikai vonzerőt jelent a településen az élő Tisza, amely a várost kb. 24 kilométer hosszan határolja, a Holt-Tisza, amely nem folyószabályozás eredményeként, hanem természetes lefűződéssel keletkezett mintegy 200 évvel ezelőtt. A két termál/gyógyfürdő a Tisza-parton és Kerekdombon nagy látogatottságú. A Tisza-parti üdülőterületen 52 Celsius-fokos , Kerekdombon 63 Celsius-fokos a termálvíz. Jók a sportolási lehetőségek, a helyi gimnáziumokban és különösen a szakképző iskolában a megyén túlról érkezettek is tanulnak, sokan kollégiumi bentlakással. Jelentős foglalkoztatók is találhatóak a településen, ahová a térségből is érkeznek munkavállalók.

A környék természeti gazdagsága – a Hortobágyi Nemzeti Park, a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet védett növény- és állatvilága, az élő Tisza és a Holt-Tisza vadregényes tája – idegenforgalmi szempontból is jelentős értéket képvisel. Látnivalókban is bővelkedik a település, amely a magyar citeramozgalom központja.

A városközpontban, Szent Imre téren áll a műemlék késő barokk Római Katolikus Templom, amelyet 1815-1820 között emeltek.

2 | Tiszakécske bemutatása

Ókécske közepén, a Templom téren találjuk a neogótikus 1906-1909 között épült Református Templomot

Az Ókécskei Községi ház (Templom tér 6.) Az épületet 1938-ra újjátották fel és kibővítették. Az épület előtt álló Turul szobrot szintén ekkor adták át. Mai funkcióját 2001-ben kapta az épület, jelenleg időszakos kiállítóhelyként üzemel.

A Milleniumi Park a könyvtár közvetlen környezetében található. Itt tekinthető meg Máté István szobrászművész Szent István-lovas szobra.

Tiszakécske-Tiszabög Kincsem Part Millecentenáriumi Emlékhely. XII-XIV. századi gótikus templom maradványai és korábbról származó sírhelyek, valamint Tiszakécske Város Önkormányzata és a Római Katolikus Egyházközség által elhelyezett oltár található itt.

1

2 | Tiszakécske bemutatása

A kiemelkedő turisztikai-, idegenforgalmi értéket képviselő Tisza partját galériaerdők szegélyezik, mely a Közép-Tiszai Tájvédelmi körzet része.

Nemzetközileg is védett növény- és állatfaj menedéke. Madárvilágára jellemző a fakopács, a bakcsó és szürke gém, az egerészölyv, a fekete gólya, a barna réti héja, a galambász héja, a hamvas réti héja, a vörös vércse, a szarka, a búbic, a sárszalonka.

A Tisza jellemző halfajai a kecsge, a ponty, a balin, a süllő, a keszeg és a harcsa. A folyó minden év nyár eleji látványossága a „Tisza virágzás”. Az egész folyót végigkísérik a kubikgödörök, amelyek a gátak építésekor keletkeztek és mára sajátos élőhelyekké váltak, partjaikon jellemzők a botoló fűzek, melyek odvaiban élnek a macskabaglyok.

A tiszakécskei termál- és élményfürdő családi vállalkozásban üzemel. A Tiszához közel található a létesítmény. A Termálfürdő és a hozzá tartozó kemping 2001-től felújított, kibővített szolgáltatásokkal várja az idelátogató vendégeket. A termál- és strandfürdőben minden medencét korszerűsítettek, amely mára fürdőkomplexummá vált. A gyógyvizes medencékben feszített víztűkőr, buzgárok és nyakzuhanyok várják a gyógyulni vágyókat.

A fürdő területén megépült a Barack-hotel, mely télen-nyáron szálláshelyet biztosít a fürdővendégeknek. A strandhoz nagy kemping tartozik faházakkal, lakókocsi és sátorhelyekkel. A strandon szaunák, gyógyászati egységek, vendéglő, lángos- és halsütő üzemel.

A Tisza-parti strand hosszan elnyúló homokfövenyen van, ahol a nyári idényben fürdőmesteri szolgálat működik. A parton szolgáltató és vendéglátó egységek működnek. A szabadstrand alsó szakasza a vízi túrák kikötőhelyéül szolgál.

2 | Tizsakécske bemutatása

A Holt- Tisza közvetlenül az Óvfalu mellett, attól délre helyezkedik el. A Holt-Tiszára páratlan kilátás nyílik a Tisza-sorokról, amelyek meredek kis utcácskák és a holtágat kísérő Tisza-sorra vezetnek.

A Holt- Tisza a tiszai árvízvédelmi töltések megépülése után a belvizek tározásán kívül a halászati hasznosítású volt. Emiatt keresztgátakkal több tóegységre bontották, majd önkormányzati tulajdonba került és főként horgászati hasznosítású lett. Az önkormányzat folyamatosan biztosítja a holtág vízpótlását a Tiszából, valamint egyes szakaszainak mederkostrását is elvégezte.

A közel 100 ha-os holtág és a környező nádasok igen gazdag növény- és állatvilágnak adnak otthont. Nyaranta megfigyelhetjük a kócsagokat, kanalas gémekeket, fekete gólyákat, szürke- és vörös gémekeket, és számos vadkacsa fajt. Tőkés réce alkotja 95%-ban az állományt. Ezen kívül található bartá-, csörgő- és cigány réce, a vonulási időszakban kanalas – és nyíl farkú réce is. Mellettük jól megfér a szárcsa és a búbos vöcsök is. Növényi érdekesség a fekete- és fehér nadálytő, mely számos bajra gyógyír. A terület sétaúton körbejárható. Jelenleg a Holt-Tisza nagyobb részét a Horgász egyesület hasznosítja.

Már-már Lakitelek határában van a felújított Kerekdombi Termálfürdő és Kemping, mely kellemes kikapcsolódást nyújt a gyógyulni, pihenni, sportolni érkező vendégeknek.

A fürdőben különböző hőfokú vízzel gyermekpancsoló, ülőmedencék és úszómedence van. A fürdő területén a vendéglő, a büfé, a játéktér és az ételt-italt árusító pavilonok szolgálják a vendégeket. A kemping csendes, egyszerű, természetes környezetet biztosít a kempingezőknek. Turistaszállás, sátor és lakókocsi parcellák találhatók itt.

Tiszakécske térképe 1783-ból (Forrás: Levéltár)

Tiszakécske már az őskorban lakott hely volt, amit Kerekdombon és Tiszabög Kincsem part északi oldalán talált rézkori és bronzkori leletek bizonyítják. A határban lévő halmok közül több bronzkori eredetű, mint Sárhalom, vagy az elhordott Pereg halom, Székhalom. Ezek valószínűleg temetkezési helyek lehettek.

A bronzkort követően a vaskorban szkíták, később kelták éltek itt. Településeik nyoma Kécske területén a vízjárta térségek és a Tisza ártere fölé emelkedő parton Kerekdombtól Óbögig megtalálhatók. Másik nagyobb településük a Székhalom környékén volt.

A város belterületén mind Ókécskén, mind Újkécskén szarmata faluhelyet teteleznek fel a régészek. A szarmaták hatalmát a hunok döntötték meg, akik 433-tól 453-ig uralkodtak itt. Attila halála után különféle germán népek haladtak át a tájon, majd tartósan az avarok telepedtek le, akik kb. 240 évig éltek itt.

Az avarokat a honfoglaló magyarok követték. A honfoglalás időszakából még nincs Kécskéről írott forrás, erről az időszakról is csak néhány sírlelet tanúskodik.

Az Árpád-korra utaló leleteket tártak fel az Árkus-dűlőben és az újbögi Kincsemparton, ahol az őskortól az Árpád-korig találtak tárgyi emlékeket. A Tisza felőli magas parton 4 db X-XIII. századi falu volt. István király idejében új építmény jelent meg, a templom, amely egyben menedékhely is volt. A bögi Kincsempart templomának maradványai a XII-XIV. századból valók.

Nagy változást hozott a tatárjárás. Batu kán a Tisza vonalán vonult le Szegedig, útjában elpusztítva minden falvat, így Kécskét is. A Kerekdombon lévő falu már nem épült újjá, csak Bög újjáépülésére utalnak XV. századi oklevelek. Kécske mai határában két település létesült, Kécske és Bög.

3 | Örökségünk

A tatárjárás után a lakosság számbeli növekedése meggyorsult. A Vatikán irattárában őrzött egyházi tizedjegyzék tesz először említést a faluról "Cechke" néven, 1332-ben

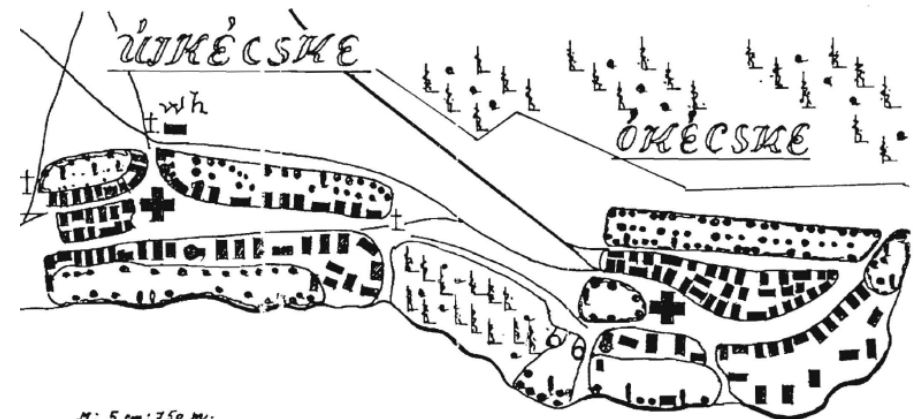
Levéltári feljegyzések bizonyítják, hogy Bög és Kécske a Vezsenyiek és Kinizsi Pál birtoka volt. A XV. században Bög és Kécske már nagyobb falu volt, mindkettő folyóparti település, melyeknek a magas part szabta meg a Tisza felé való terjeszkedését. A településen átmenő forgalom is említést érdemel, a fontosabb Tiszán átkelő útvonalak érintették Kécskét.

Mindkét falu áldozatul esett a török hódításának, Bög 1526 után már nem szerepel a forrásokban.

A Rákóczi szabadságharc után Kécske az abonyi közbirtokosság tulajdona lett. Ők főként Hont és Nógrád vármegyéből telepítettek katolikus családokat Kécskére.

A református vallású őslakók lettek az ókécskeiek, a katolikus telepesek az újkécskeiek. A két falu egymás mellett, de önállóan fejlődött, 1867-ben közigazgatásilag is külön váltak. Fejlődésük is eltérő volt, Ókécskére főleg a belterjes szőlő- és gyümölcsstermesztés volt a jellemző, Újkécske lakossága számára a fejlődést 1897-ben kiépített vasútvonal hozta meg. Bár mindkét település jobbára a mezőgazdaságból élt, Ókécske földbirtokkal rendelkező része hamar polgárosodott, ami meglátszott építészeti igényességén is.

A századfordulótól kezdve töretlenül fejlődött a település a két világháborúig, ahol közel 500-an haltak meg. A második világháború utáni államosítások és kulákküldözések Ókécske népét jobban sújtották, mert itt lakott a tehetősebb réteg. 1950-ben a két település Tiszakécske néven egyesült és továbbra is nagyközségként szerepelt.

M: 5 cm : 750 m.

1786-ban.

Ó- és Újkécske térképázata 1786-ból II. József féle térkép nyomán

1884-ben.
M: 5 cm : 750 m.

Térképázat 1884-ből (forrás: Balanyi Béla: Tiszakécske története 1849-ig)

3|Örökségünk

Az 1960-as években újra fejlődésnek indult a település. A szakiskolai képzés mellett 1963-ban megindult a gimnáziumi oktatás. Gyárrészlegek települtek ide, kiépült a szociális intézményrendszer. Létrejött a kerekdombi, majd a Tisza-parti termálfürdő, mindkettő körül üdülőtelep létesült. Ennek a korszaknak látványos fejlődésben vitathatatlan szerepet játszott Miskó István tanácselnök, akit még ma is nagy tisztelet övez a településen, emlékéét a Tisza-part melletti sétány őrzi.

1986. január 1-ével Tiszkácske városi rangot kapott, korábbi nagy ívű fejlődését azonban megtörte a rendszerváltást megelőző gazdasági hanyatlás. A korábbi mezőgazdasági és ipari üzemek részben tönkrementek, részben felaprózódtak.

A rendszerváltás óta Tiszkácske is nagy változásokon ment át, mára járási központ lett, regionális és térségi kapcsolatai erősödtek.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

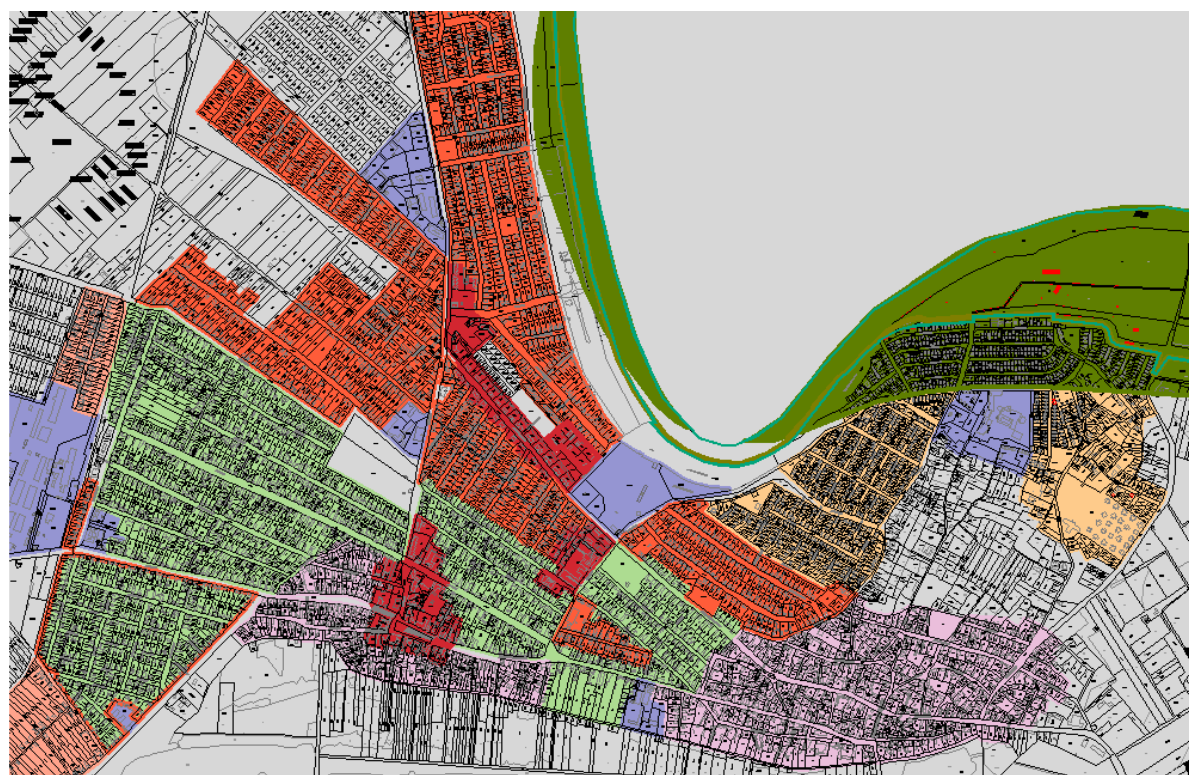
Tiszakécskén éles karakterek már nehezen különböztethetők meg, mivel a város folyamatosan átépül, megújul.

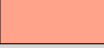

A karakterbeli különbözőségek azonban legalább az utca és teleszerkezet vonatkozásában megmaradtak még azokon a területeken is, ahol az épületállomány jeletősen átalakult és építészeti jegyeiben már nem őrzik az eredeti karaktert.

A teleszerkezet jól követi a város történeti fejlődését. A legrégebbi településrészek még őrzik az eredeti halmazos szerkezetet, épületeik, ahol még nem épültek át, tükrözik az eredeti épületek tömegét, alaprajzi kontúrajait.

A XIX. Század fordulóján a szecesszió uralta az építészeti stílust, amely még fellehető a Szabolcska és Kossuth utcák épületein. A XVIII-XIX. században és a századfordulón kialakult telkek a mezővárosokra jellemző teleszerkezetet és általában utcavonalas, oldalhatáron álló beépítési módot követik.

A II. világháború után napjainkig kialakuló teleszerkezet és beépítési mód általában kertvárosias és kisvárosias jelleget mutat.

JELMAGYARÁZAT	
	HALMAZOS KARAKTERŰ TERÜLET
	MEZŐVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLET
	KISVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLET
	KERTVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLET
	FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLET
	HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TERÜLET
	TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLET

HALMAZOS KARAKTERŰ TERÜLET

A város legrégebbi részei, Ókéscké és Újkéscké területén viszonylag jól körülhatárolható területek.

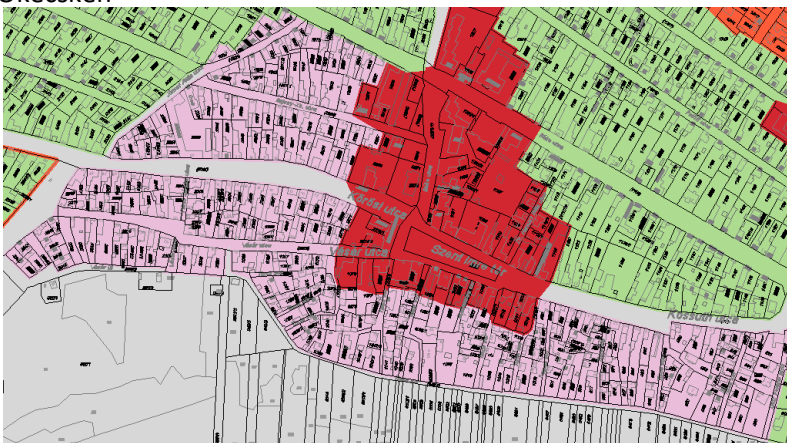
Ókésckét északról a Thököl és Kolozsvári utca, délről a Holt-Tisza mentén húzóóó Tisza-sor határolja, nyugatról a Fürdő és Bocskai utca.

Újkésckén a Béke,, József A., Vásár, Kossuth L., Liszt F. utcák, illetve délről a Tisza-sor határolja.

Mindkét terület telekszerkezetére a szabálytalan telekalak, kis telekméret, a Szabolcska és Kossuth utcák kivételével a girbe-gurba, keskeny úthálózat és a nagyon szűk, a holt-Tisza felé lejtő utcácskák, Tisza-sorok jellemzik.

A telekméret változó, 400 m²-től kezdve a 2-3000 m²-es telekméretig megfigyelhető. Több helyen felismerhető a nagyobb telkek felaprózása is.

Ókésckén

A lakóházak általában utcavonalra, előkert nélkül épültek, az oldalhatáros beépítés a jellemző. A tetőidomok a kis telkeken általában utcára merőleges gerincű nyeregtetők, a Szabolcska és Kossuth utcákon inkább utcával párhuzamos gerincűek, alaprajzuk gyakran L-alakban befordul az oldalhatáron. A későbbi beépítéseknél előfordul a sárortető is. Építészeti karaktere inkább falusias, a Szabolcska és Kossuth utcákben mezővárosias.

Natúr színű cserépfedés az általános, a tetőidomok 35-45 fok hajlásúak. Az új építésű házak többnyire betoncseréppel fedettek.

ÓKÉCSKE HALMAZOS KARAKTERŰ TERÜLETEI

Bem utca látképe a Kolozsvári utcáról

Kolozsvári utca

Ókéske, utcakép

Ókéske, utcaképek

Vörösmarty utca

ÚJKÉCSKE HALMAZOS KARAKTERŰ TERÜLETEI

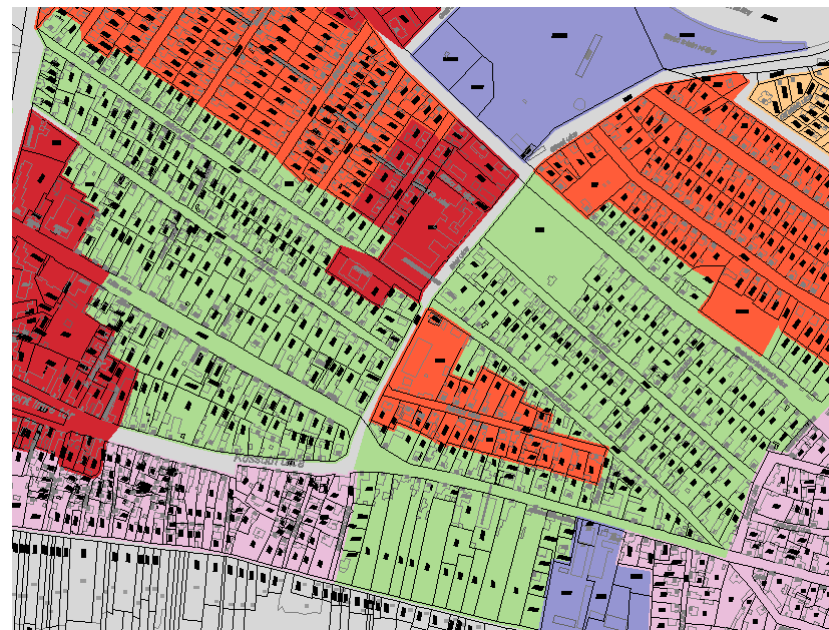
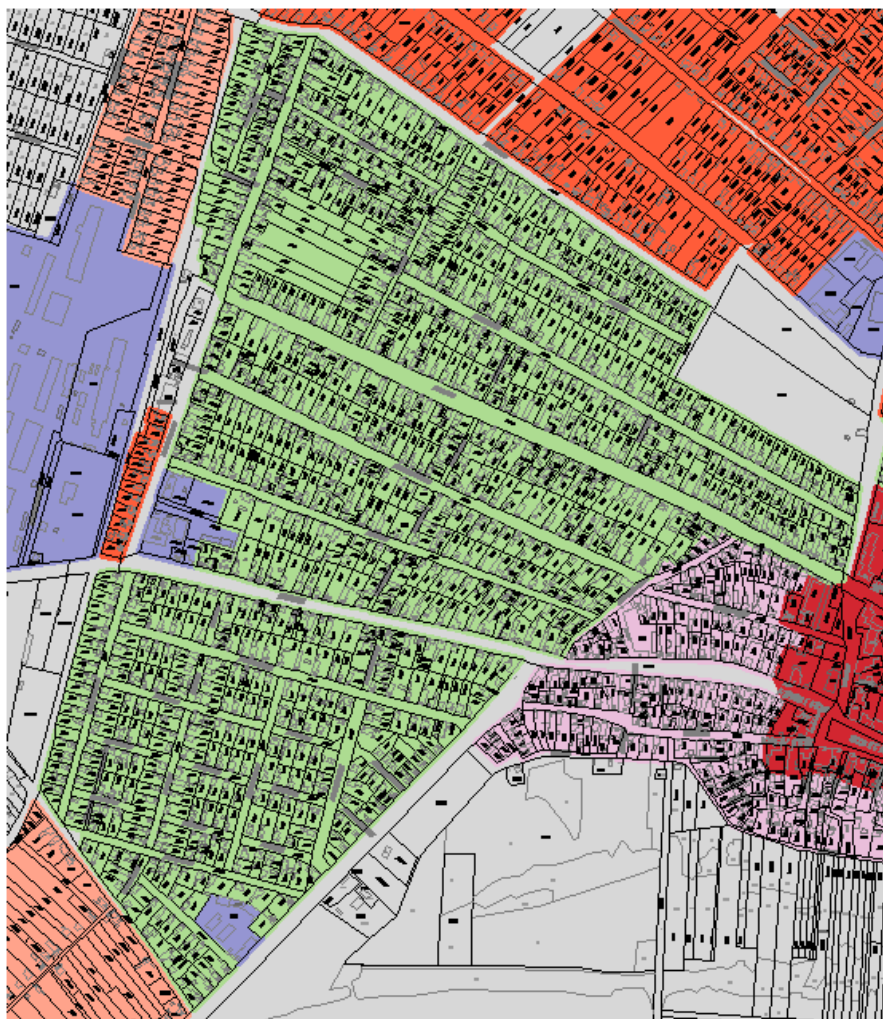
Újkécske, Vásár utca

Tisza-sor

MEZŐVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

A mezővárosi karakter a város a kisvárosi területhasználatú sajátos hangulatú városrészeinek építészeti karaktere. A kialakult változat jellemzője a félig zárt sorú, illetve hézagos zárt sorú beépítés, telekhatáron álló, fésűs, kifelé vagy befelé hajlított alaprajzú lakóépület-együttesekkel. A főépületek és a hozzájuk csatlakozó melléképületek a telekhatárokon sorakoznak.

Az utca felé a magas falazott vagy deszkakerítés, rajta a behajtott nagykapu és az utcavonalra helyezett épületek váltakozása adja a jellegzetes utcaképet. A tető fésűs, befelé hajlított épület esetén kontyolt oromfalas, kifelé hajlított épület esetén utcával párhuzamos gerincű nyeregtető. Natúr színű cserépfedés az általános 35-45 fok hajlással.

A telkek a városközponttól kifelé haladva egyre szabályosabbak, szélességük 20 m körüli, területük általában meghaladja az 1000 m²-t.

MEZŐVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

Kossuth utca

Kossuth utca

Kőrösi utca

Kőrösi utca

Béke utca

4 | Eltérő karakterű településrészek

A kisvárosi karakter, az újabb, intenzívebb beépítésű városközpont, a gimnázium környezete, valamint a Szabolcska utca Szolnoki út- Liget utca közötti szakaszának emeletes, társasházas beépítésű részekén található.

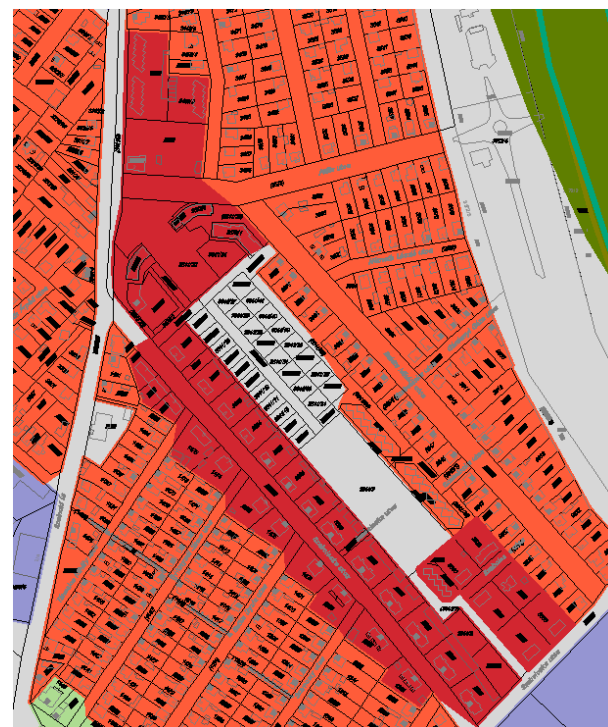
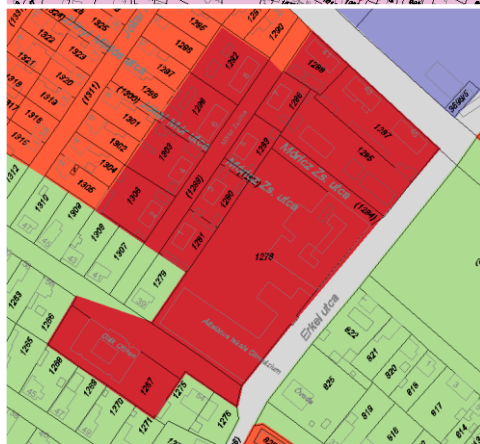
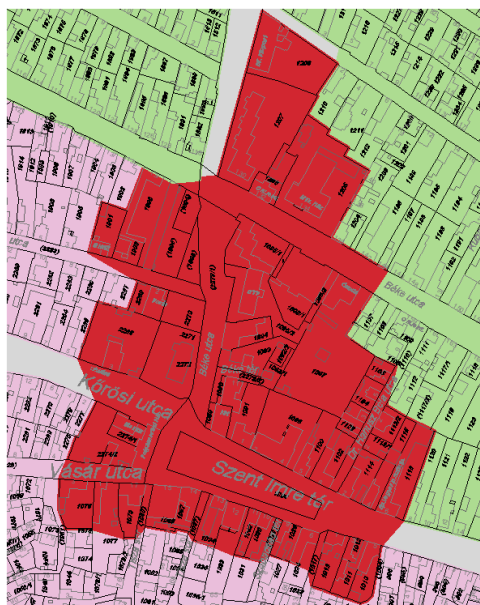
A városközponti és gimnázium körüli területek a településrendezési eszközökben Vt településközpont illetve Vi intézményi övezetbe soroltak, a Szabolcska utca és környezete kisvárosias lakóövezetbe, illetve Vt településközpont övezetbe sorolt.

A karakter jellemzői:

- Beépítés zárt sorú, illetve szabadon álló
- Épületmagasság 7,5 -12,5 m;
- 1-3 szint, lapos tetős, magas tető esetén nyeregtetős, esetenként tetőtér-beépítésű,
- Városközpontban előkert nélküli, Szabolcska utcán 5 m előkert, áttört kerítés, udvarban garázs önálló épületben;
- építészeti részletek a városközpontban részletgazdagok, kifelé haladva egyszerűbbek;
- teleknagyság változó;
- telken belüli vagy közterületi zöldfelület jelentős

Magas tető esetén 40-45 fok tetőhajlás jellemző.

KISVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

Szabolcska utca Szolnoki út felé

KISVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

Szenti Imre tér Városházától északkeletre eső térfala

Szenti Imre tér Városházától délnyugatra eső térfala

KISVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

Szolnoki út templomtól keletre eső oldala a Szent Imre tértől észak felé indulva

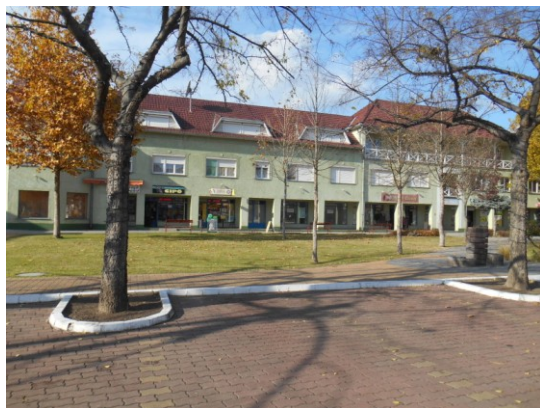

Szolnoki út templomtól keletre eső oldala a Szent Imre tértől észak felé a Béke utcai körforgalom környezetében

KISVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

Szolnoki út templom felőli oldala a Béke utcai körforgalom környezetében

Béke utca a művelődési házzal

Erkel utca a Szabolcska utcától

a gimnázium

Erkel utca a gimnáziumtól a Szabolcska utca felé

KERTVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

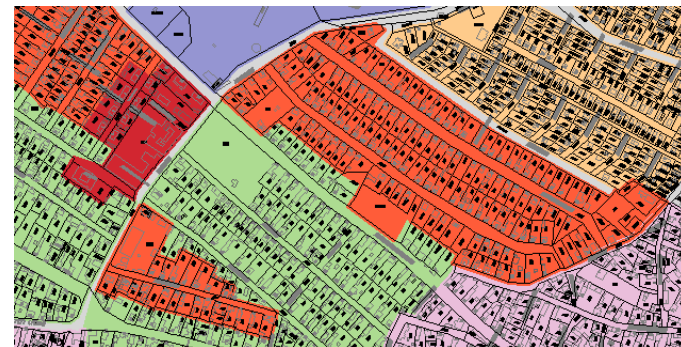
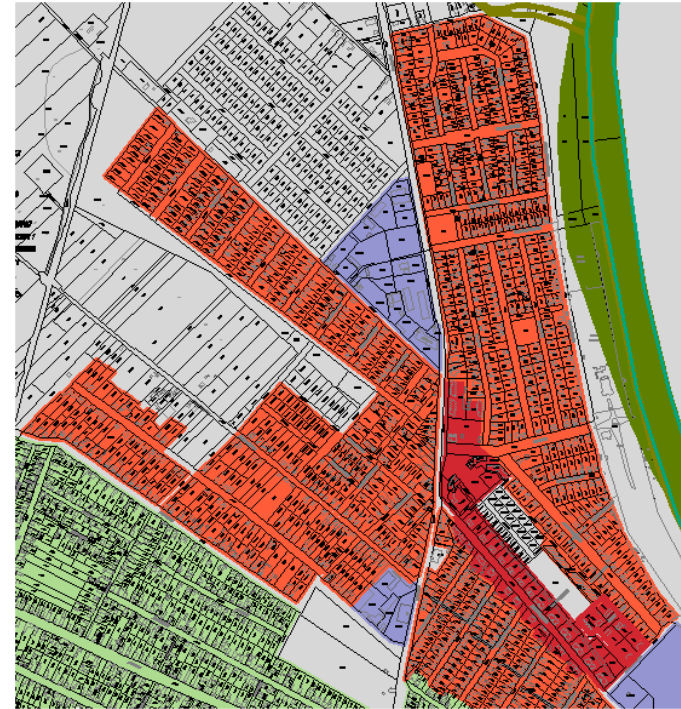
A kertvárosi karakter, mint a kertvárosi területhasználat jellegzetes karaktere Újkécske 1950 után épült városrészeiben található. Az egy időben épülő városrészek a mindenkori országosan általános építészeti jellemzőket hordja. A kialakult karakter az ún. "családi házas", amely előkertes, 10x10 m-es épületméretű sáttortetős vagy nyeregtetős, tetőtér-beépítéssel, szabadon álló vagy oldalhatáron álló beépítési mód. A kertvárosi jelleget az előkert és a viszonylag nagy hátsókert zöldfelületi fedettsége határozza meg. A karakter legutóbbi változata magába foglalja a zöldkörnyezetben felépült ikerházas, sorházas (1-2 szint) és az ún. csoportházas, néha teleszerűen is megvalósuló (házgyári) építészeti megoldásokat is.

A karakter jellemzői:

- beépítés oldalhatáron álló, szabadon álló, ikres, sorházas, csoportházas megoldás;
- homlokzatmagasság jellemzően 5,0 - 7,5 m;
- 1-2 szint, magas tető esetén sáttortetős vagy nyeregtetős tetőtér-beépítésű,
- jellemzően lakóépületek;
- előkert 3-5 m, áttört kerítés, udvarban garázs önálló épületben;
- építészeti részletek szegényesek;
- teleknagyság 720-900 m²;
- beépítettség 25-30%;
- telken belüli zöldfelület jelentős

Vegyes színű betoncserep fedés jellemzi kontyolt tetőidommal, 30 fok alatti tetőhajlással.

Terjedőben van a mai korra jellemző, egyébként tájidegen "mediterrán" stílusú építés is.

KERTVÁROSI KARAKTERŰ TERÜLETEK

4|Eltérő karakterű településrészek

Egyoldali beépítés, vegyes nyeregtetők (Wesselényi utca)

Kétoldali beépítés utcára merőleges és részben konytyolt nyeregtetők

Kétoldali beépítés utcára merőleges és részben konytyolt és utcával párhuzamos nyeregtetők

Régebbi beépítés vegyes tetőidomokkal, földszintes, néhol tetőtér beépítéses

Új beépítésekben földszintes, tetőtér beépítés nélküli nagy alapterületű épületek konytyolt fedélidomokkal

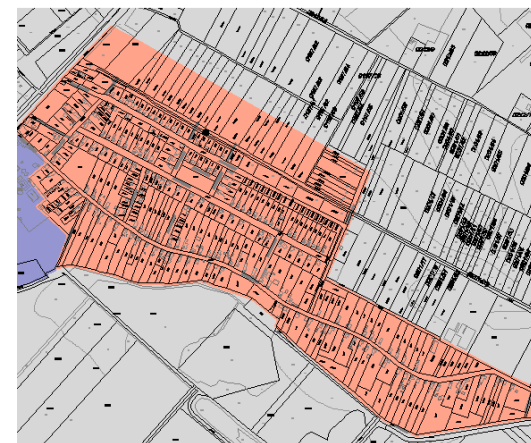
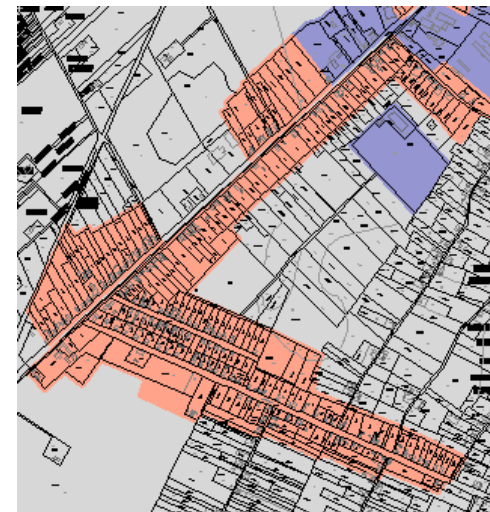
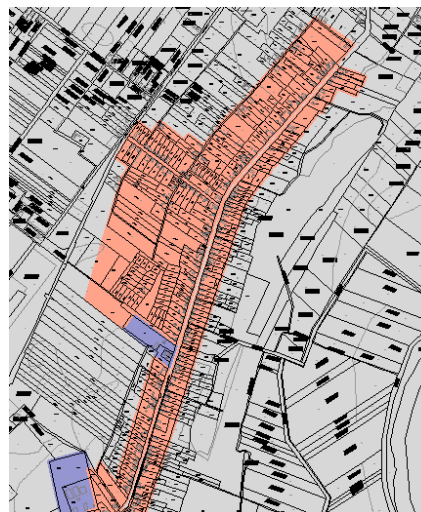
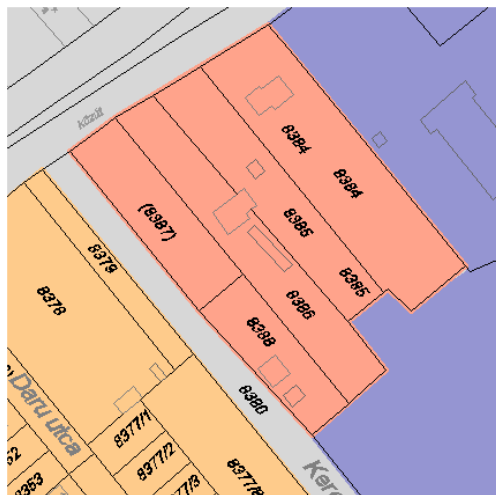
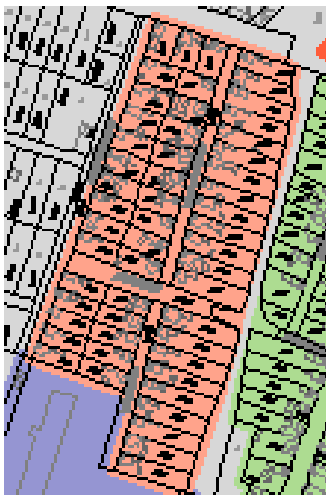

FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

A falusias karakter a falusias területhasználat karaktere és a város körül fekvő önálló belterülettel rendelkező településrészekben található elsősorban. Óbög, Újbög, Fő utca melletti területek, Dózsa telep, Kerekdomb

A karakter jellemzői:

- beépítés jellemzően oldalhatáron álló, az épületek fésűs elhelyezkedésűek
- homlokzatmagasság 3,5-6,0 m;
- jellemzően 1 szint, tetőtér-beépítés ritka, oromfalas, kontyolt nyeregtető vegyesen található;
- jellegzetesen lakóépületek és mezőgazdasági üzemi kiszolgáló épületek;
- az épület kialakult változatban utcavonalra, tervezett változatban 3-5 m-es előkert szerint helyezkedik el, kerítés áttört, zárt vegyesen;
- jellemző a kerítéshez csatlakozó nagy kapubehajtó, épületen személybejárat, építészeti részletek egyszerűek;
- teleknagyság 720-1500 m²; beépítettség 15-30%;
- telken belüli zöldfelületek az előkert és a hátsóker, amely gyakran haszonkert, a gazdasági udvar burkolatlan

Fent Óbög, és Újbög, lent a Fő utcától nyugatra lévő terület és Kerekdomb

FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

4 |Eltérő karakterű településrészek

Tiszabög, Óbög (szalagfalu, földszintes beépítés, gazdaporták, vegyes tetőidomok)

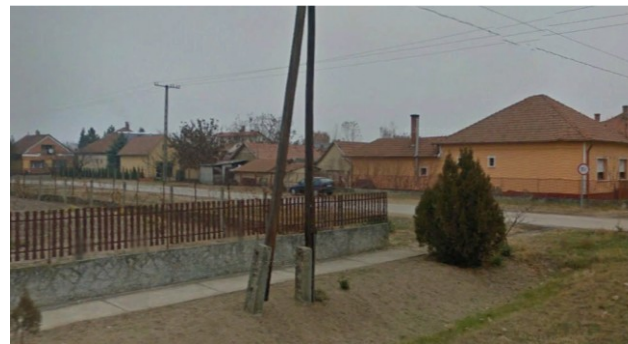

Tiszabög, Újbög (Rév út)

FALUSIAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

4 |Eltérő karakterű településrészek

Tiszabög, Újbög

Fő utca

Kerekdomb

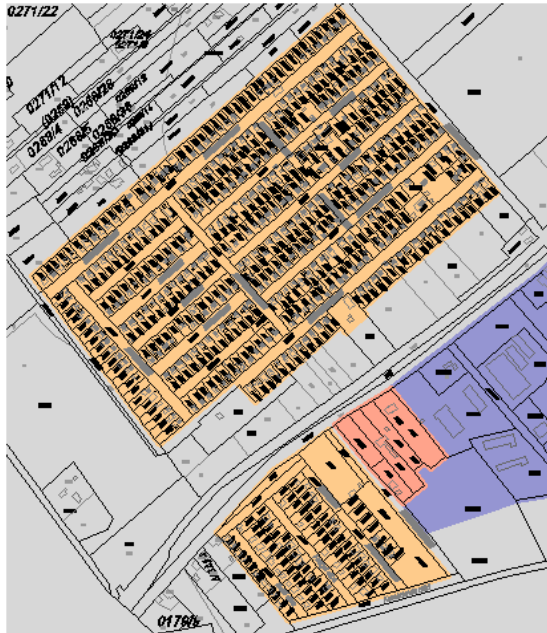

HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

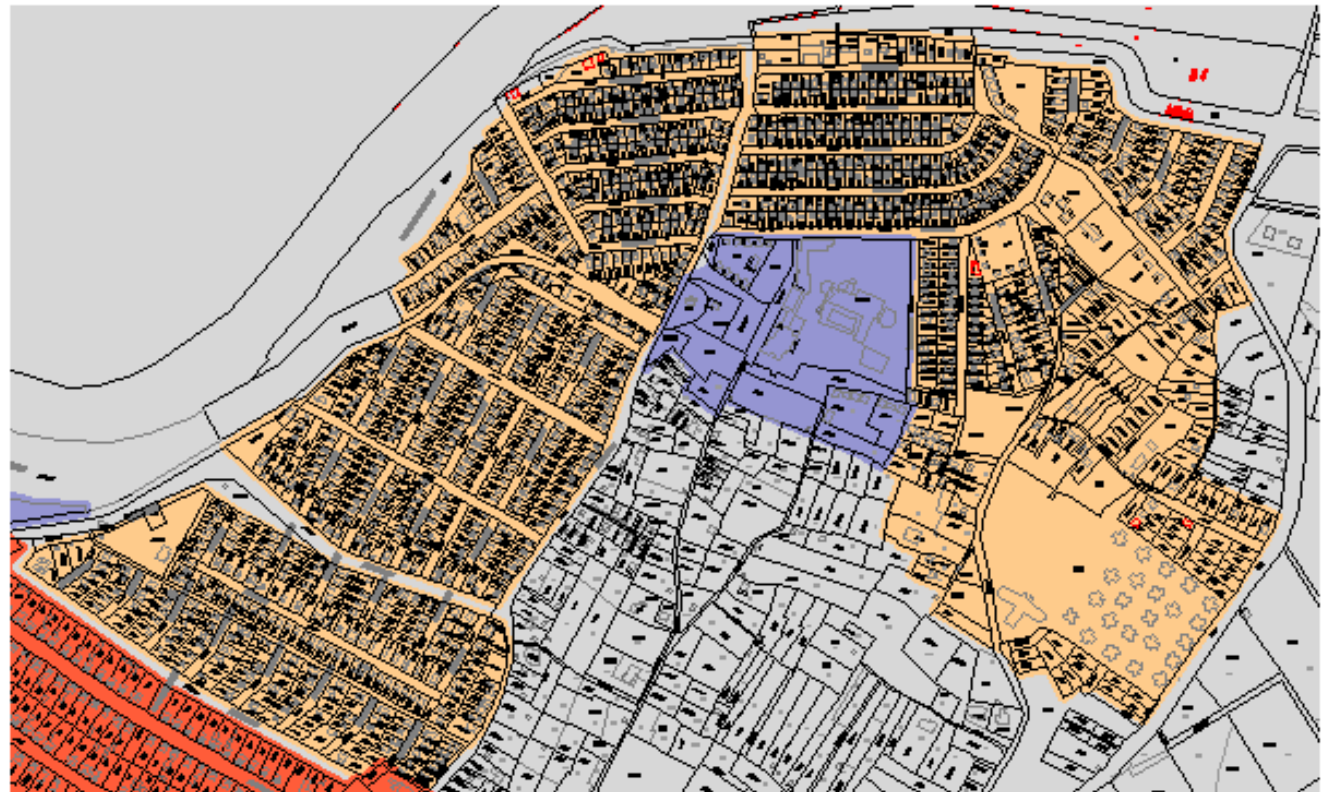
Az üdülőterületek sajátos karaktert képviselnek. Az 1970-es évek elején alakultak ki és közel 20 éven át épültek be, épületállományuk avulóban, de az utóbbi időben megkezdődtek a régi üdülők felújításai is, amikor egy-egy épület új gazdára talált.

Általában földszintes, szabadon álló épületek apró, 200-300 m²-es telkeken. Az 1970-es évek elején épült hétvégi házak gyakran lapos tetősek, az 1970-es évek közepétől többnyire utcára merőleges gerincű nyeretetővel fedettek, tetőtér beépítések. Maguk a hétvégi házak 30 m² körüli alapterületűek.

Homlokzati megjelenésük követi az építéskori közízlést

Kerekdomb

Tisza-parti üdülőterület

HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TERÜLETEK

Tisza-parti üdülőterület

Kerekdomb

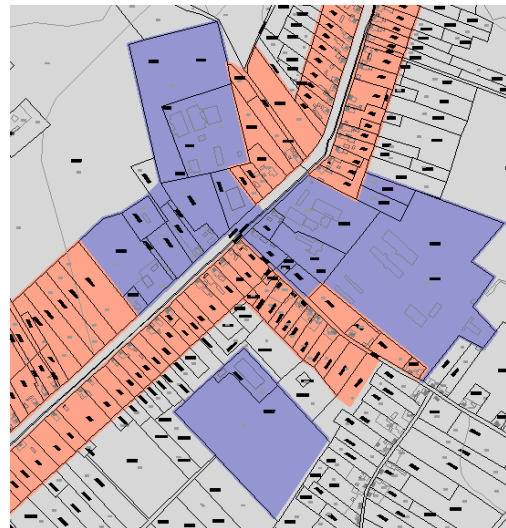

TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

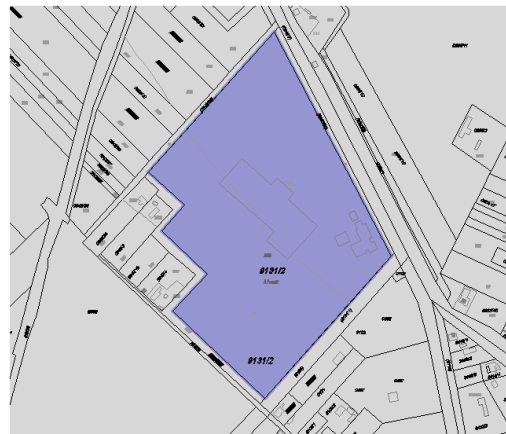
Az iparterületek mezőgazdasági telephelyek, nagykiterjedésű sportolási célú területek jellemző karaktere. Településen belüli helyzetük, nagyságuk meghatározó településképet eredményez. Jellemző a nem tervezett telephely csoportosulás, főként a bevezető utak mentén, jól megközelíthető telkek esetén, illetve a belterülethez közvetlenül csatlakozó külterületi részekben és a volt majorok átépítésével is kialakultak gazdasági, telephelyi területek.

Jellemzően nagy kiterjedésű, rendszerint több ezer m²-es telekterületeken ipari termelésre, raktározásra, szállítmányozásra, egyéb gazdasági –kereskedelmi tevékenységre létesülő épületek és kiszolgáló épületeik. Tiszakécske gazdasági területei nagyrészt kialakultak. Az új, ipari parki iparterület jelenleg kialakítás alatt áll. Utóbbi jellemzően zöldmezős beruházások formájában valósul meg. A telepszerű karaktert csarnok jellegű épületek és összefüggő, nagy burkolt felületek jellemzik.

Vegyes színű hullámpala és acél trapézlemez fedés jellemzi nyeregtetővel 30 fok alatti tetőhajlással.

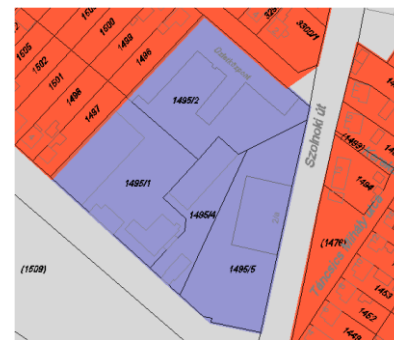
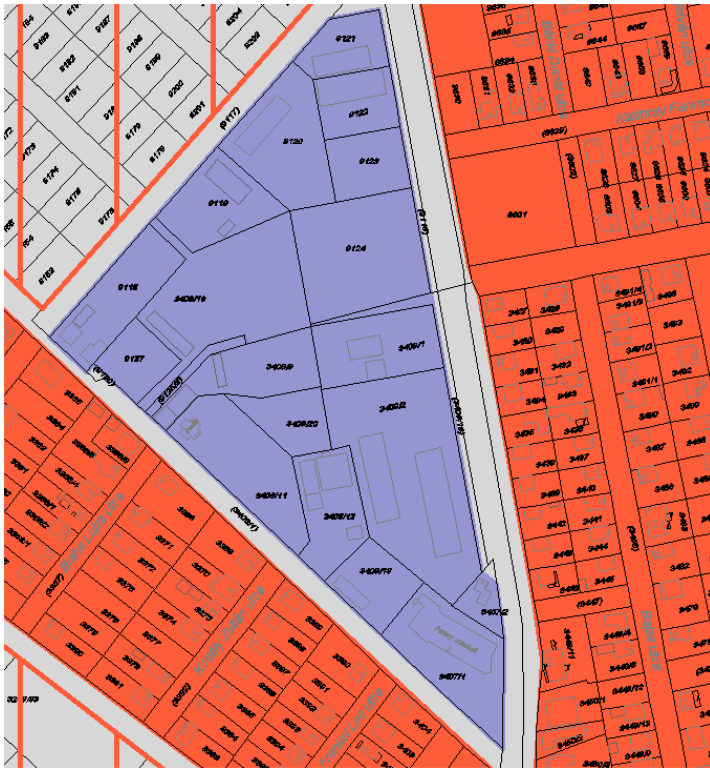
Tiszabög

Tésztagyár

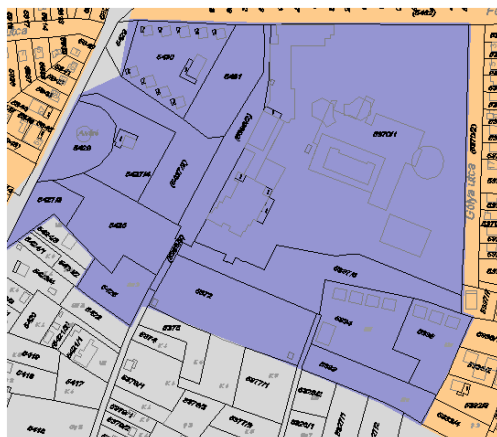
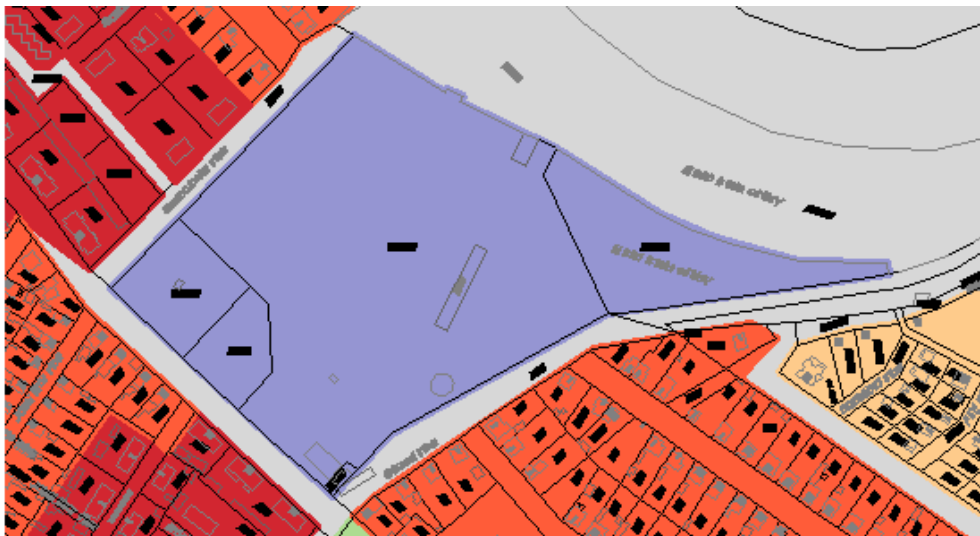
TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

TELEPSZERŰ KARAKTERŰ TERÜLETEK

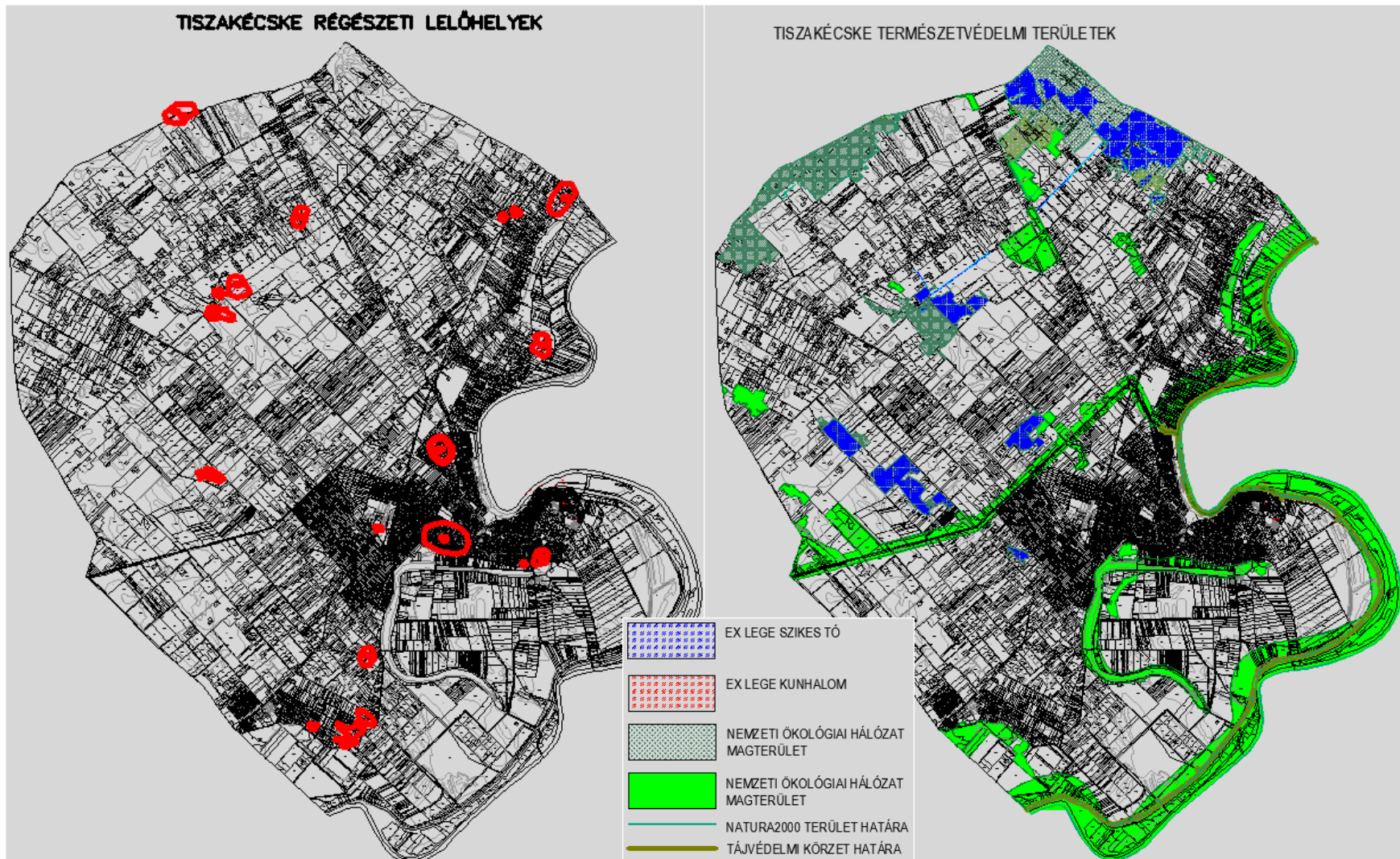

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Tiszaékcske nagy mezőgazdasági művelésű külterülettel rendelkezik, de erdőterületekben sem szegény.

Településképi szempontból meghatározók a régészeti érdekű területek és a régészeti lelőhelyek területe, a természetvédelmi területek: (a NATURA 2000 terület, az országos jelentőségű természetvédelmi terület, ex-lege szikes terület és ex-lege kunhalmok, az országos ökológiai hálózat magterülete és ökológiai folyosó területe; a tájképvédelmi terület az egyedi tájérték területe.

Tizsakécske igazgatási területének szerkezete, tájhasználat a évszázadokon át alakult ki.

Meghatározta a Tisza, annak áradásai, árterületei a galériaerdőkkel.

A település Ény-i, homokos területeiből kiemelkedő halmokon ősidők óta települések voltak, melyek a mai tanyavilágban tovább élnek. A település ezen része a dűlőutak mentén sűrűsödő sor- illetve szórt tanyás, a Sárhalom, Pereghalom dűlőkben, a Székhalom dűlő nyugati részén viszonylag sok megmaradt tanyával. A belterülethez közeledve az Árkus dűlőben és a Székhalom dűlő keleti részén viszonylag kevés megmaradt tanyával szórványtanyás térség alakult ki. Az öntésföldeken, a Csámpa dűlőben és az Oláhházi dűlőben nem maradt tanya.

A tanyák jellegzetes alföldi tájkaraktert képviselnek, általában fákkal körülvéve, körbeépített udvarral, lakóépülettel, istállóval, kamrával, nyári konyhával körülépítve magasodnak ki a tájból. A tanyák többsége eredeti szépségét megőrizve maradt fenn, megfelelő úthálózattal, alap infrastruktúrával, ellátott.

Őszi Tisza-part az ártéri erdővel

4|Eltérő karakterű településrészek – Beépítésre nem szánt területek

Úthálózata a belterület felé sugaras rendszerű, melyeket szabályos rendben keresztirányú dűlőutak kötnek össze.

A térség jó adottsággal rendelkezik a lovas-, a tanyasi-, az öko- a kerékpáros turizmus megteremtéséhez.

A tanyák közé szórányban –ma többségükben alulhasznosított- majorok települtek. A tájat szántóföldi növénykultúra jellemzi, melyet kisebb-nagyobb foltokban legelők, rétek, itt-ott vízfoltok, kisebb erdőfoltok, nagyobb gyümölcsösök tesznek változatossá.

A Bögi-szőlők és Kurázs jellegzetesen sortanyás, már-már falusias beépítésű, viszonylag sűrűn lakott.

A volt zártkertek területe – Szentkirályi út és vasút közötti terület, a Tisza-parti üdülőterület és annak közvetlen környéke- Tiszakécske szőlőskertje volt.

Az öntésföldek, a Csámpai rész, az Oláhházi dűlő kötött talaján szántóföldi termesztés a jellemző.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Székhalom, távolban tanya

Hajtó út sortanyás

Tanya közelről

kapu

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

Hajtó úti tanyasi iskola

Oláhházi iskola (üdülő)

Tiszabögi iskola (óvoda)

Pereghalmi iskola

A régi tanyasi iskolák mindegyike már nem tölti be eredeti funkcióját, de egyedi tájértéket képviselnek.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A Holt-Tisza rehabilitációja 1997 óta folyik kezdetben önkormányzati, jelenleg pályázati forrásból. A II-es szakasz intenzíven telepített horgászvíz, melynek partját feltöltötték, lehetővé téve azt, hogy nagyszabású horgászversenyeket is le lehessen bonyolítani a holtágon. A III-as szakasz kotrása jelenleg folyamatban van. A holtág IV-es szakasza természetes vadregényes táj, ősnádassal és rendkívül gazdag vízi élővilággal. A Holt-Tisza I-es szakaszának képe megegyezik a IV-es szakaszéval, madárvilága rendkívül gazdag.

A holtág halállománya változatos. Az intenzíven telepített II-es vízbe havi rendszerességgel kerül ponty és amur, a többi halfajból pedig meghatározott időközönként tartanak telepítést. A horgászvízben csuka, balin és harcsa fogható. A nemes halak mellett a holtág keszegfélék és kárászok kiváló élettere.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

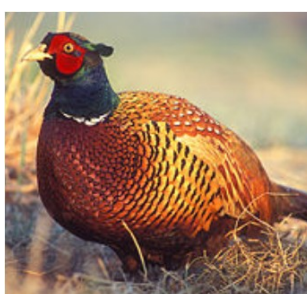

Tiszakécskén a horgászat mellett a vadászat is jelentős hagyományokkal rendelkezik. A település környezetében két vadásztársaság felügyeli az apróvadban és őzben gazdag területeket. Az ártéri erdők, változatos arcú ligetes rétek vaddisznó állománya is tartogat lehetőségeket a vadászok számára. A helyi vadásztársaságok hazai és külföldi vendégvadászokat is szívesen fogadnak.

A Kécskei Vadásztársaság területén apróvadra; fácánra, nyúlra vadásznak. Jelentős a vidék őzállománya is, sok aranyérmes őzbak került már puskavégre az itteni vadászmezőkön.

A Kécskei Vadásztársaság területének számos pontján magaslesek várják a vadászokat.

Tőkés réce alkotja 95%-ban az állományt. Ezen kívül található bartá-, csörgő- és cigány réce, a vonulási időszakban kanalas – és nyílfarkú réce is. Mellettük jól megfér a szárcsa és a búbos vöcsök is. Növényi érdekesség a fekete- és fehér nadálytő, mely számos bajra gyógyír. A terület sétaúton körbejárható. Jelenleg a Holt-Tisza nagyobb részét a Horgász egyesület, valamint helyi vadásztársaság hasznosítja.

ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK:

A meglévő településszerkezet megtartása elsődleges. A köztereületeket szűkíteni nem szabad, ezek növényzetének megtartása, helyenként cseréje vagy fejlesztése célszerű. Faleváltásoknál az idegenhonos invazív fajok tiltandók, őshonos növényzet telepítése javasolt. A szépen gondozott parkok megtartandók, gazdagításuk javasolt.

A meglévő, már beépült településrészekben az átépítések arányaira, az épületmagasságok, tetőhajlások összhangjára kell ügyelni. Sátortetős környezetben ugyanolyan idegen egy tisztán oromfalas, utcára merőleges gerincű épület, mint fésűs beépítésben a ma divatos kontyolt fedélszerkezetű épület.

A telepítések során is a szomszédokhoz való illeszkedés az elsődleges szempont. A legszebb épület is zavaró, ha a telepítés módja kilóg a sorból, vagyis teljesen más helyre, eltérő előkerttel épül, mint a szomszédai.

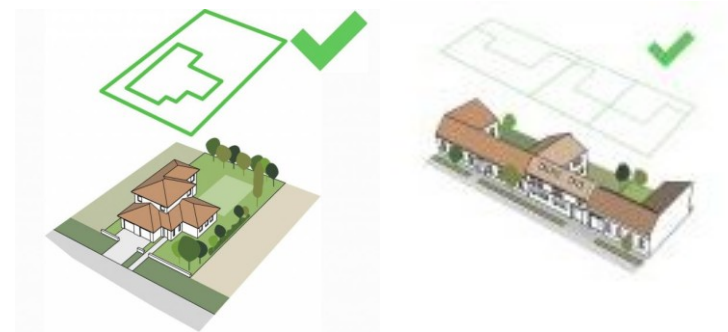
A homlokzatok és anyaghasználat összhangja ugyanolyan fontos. Egyszerű homlokzatok társaságában nem célszerű a túldíszített ornamentika, régi díszes homlokzatok mellett egy egyszerű homlokzat szegényes lehet, de minőségi anyagok alkalmazásával méltó társasága lehet egy műemléknek vagy egy védett épületnek is.

- Az épületeket úgy kell telepíteni, hogy azok a szomszédos építési vonalakhoz illeszkedjenek
- Az épületmélységek helyes megválasztásával meg kell előzni, hogy az utcakép vonatkozásában aránytalanul magas, nagy tetőidomok jöjjenek létre.
- Magas tetős környezetben csak magas tetős épületek épüljenek, sátortetős környezetben utcára merőleges nyeregtető és lapos tető kerülendő, a tető legalább részleges kontyolása javasolt. Az új, tervezett épület tetőidomát, a közterületi határvonalhoz viszonyított tetőgerinc irányát az utcaszakaszra jellemző, vagy a szomszédos épületek figyelembevételével javasolt meghatározni.
- Az utcai kerítést az épület építészeti karakteréhez, anyaghasználatához, megjelenéséhez, városképi sajátosságaihoz illeszkedően javasolt kialakítani, tömör kerítés csak abban az esetben épüljön, ha az utcában, a közvetlen környezetben ez jellemző. Ez esetben is javasolt az élősövény, tömör falkerítés csak előkert nélküli beépítésben javasolható.
- Az épületek hagyományos (tégla, fa, vályog, cserép, stb.) anyagból készüljenek, megőrizve a település hagyományait, kerülendők a rikító színek mind a homlokzatokon, mind a tetőfelületeken, különös tekintettel a kék színű lemezfedésekre. Tetőfelületeken a vörös és barna árnyalatai javasoltak, kerülendő a tarka, tájidegen mediterrán cserép.
- A homlokzatok megjelenésénél a természetes és földszínek alkalmazása javasolt. (fehér, törtfehér, világos natúr, zöld, barna, homok, stb. színek)

TELEPÍTÉS

A településközpontban az intézményekhez igazodó, előkert nélküli beépítés részesíthető előnyben, csakúgy, mint a mezővárosi karakterű területeken. A jellemző beépítés megtartása indokolt, a telken belüli elhelyezkedés a telkek alakjából és méretéből következő rendszerű. A zártorú beépítésű részek az utcával párhuzamos elrendezés jellemző. Az előkertes, hátrahúzott ház építése nem javasolt. A karakterhez igazodóan az utcavonalon a tömör falazott kerítés is elfogadható, közelítendő a zártorú beépítéshez, ez esetben azonban annak építészeti részletei gondosan megtervezendők. -A beépítés a városi jelleget kell, hogy erősítse. j

A telkek geometriájához igazodó, egységes utcafronti beépítés kedvező, a hátsókerterek benapozottak.

Kerülendő a telkek geometriájától lényegesen eltérő telepítés

Kerülendő a beforduló épületrész összefordításával a zártorú beépítést megbontani.

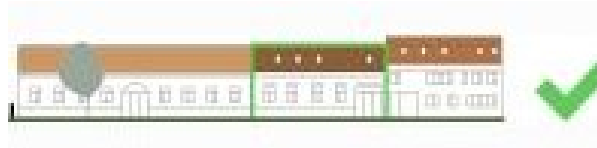
Kerülendők a mélyen beforduló épületrészek a leárnyékolás miatt.

Kerülendő az utcavonalas beépítés előkerttel történő megbontása.

Az aránytalanul magas épület rontja az utcaképet akár az eltérő szintszám, akár az eltérő épületmélységből vagy hajlásszögből keletkező tetőmagasság okozza azt.

A legfeljebb 1 szintszám különbség és a közel azonos utcára merőleges épületmélység megválasztásával megakadályozható az utcakép aránytalan „megbillenése”.

MAGASSÁG

A Vt településközpont vegyes területeken a HÉSZ 7,5-8,5 m beépítési magasságot enged.

Az új építések (átépítések) már ennek megfelelően történtek.

A HÉSZ keretei között, figyelemmel arra, hogy a szomszédos épületek hosszú távon megmaradnak-e, a közel azonos beépítési magasság alkalmazandó.

Törekedni kell a közel azonos utcára merőleges épületmélység és közel azonos hajlásszög és az ereszmagasságban kis különbség alkalmazására.

A lapos tető vagy az aránytalanul kishajlású tető, illetve a félnyereg tető magastetős környezetben kedvezőtlen utcaképet, takaratlan tűzfalakat eredményez, kerülendő.

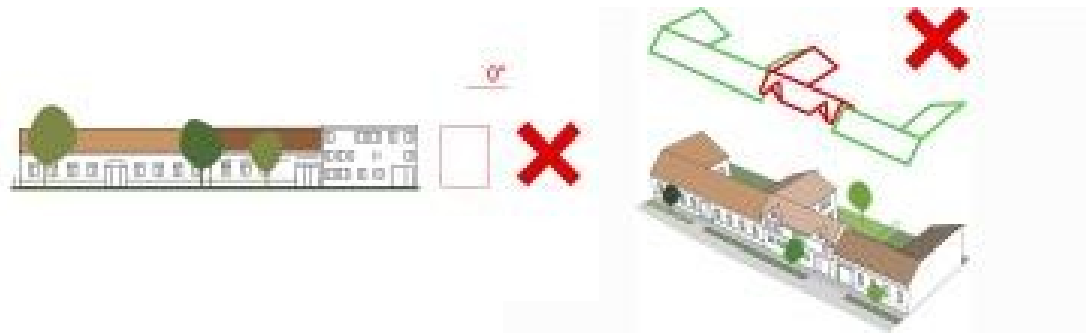
Az utcai tetőfelületen megjelenő nagy tetőfelépítmények megbontják az egységet.

Az eltérő ereszmagasság és a tetőtér többszintes beépítése, a túlzottan eltérő tetőhajlásszög kerülendő megoldások.

TETŐHAJLÁSSZÖG TETŐIDOMOK:

A meglévő épületek közé épülő új házak eltérő hajlásszöge, netán a lapos tetős tömeg beépülése tehát a durván eltérő tetőhajlás kerülendő. Nem javasolt továbbá a tetőtér többszintű beépítése még akkor sem, ha egyébként a benapozottság, a szükséges telken belüli parkoló biztosítható, és egyebekben a tervezett beépítés megfelelne a hatályos jogszabályoknak.

A túl magas illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek az utcaképbe, a nagy tetőfelépítmények megbontják a tetőfelületek harmóniáját, különösen akkor, ha a szomszédos épületeken ilyenek nincsenek.

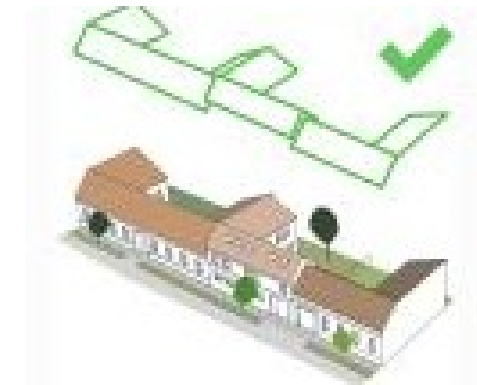

TETŐHAJLÁSSZÖG TETŐIDOMOK:

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetüknek. Javasolt a nagy tetők tetőtérbeépítése esetén a többszintes beépítés tiltása. Javasolt a tetősík ablakok alkalmazása.

A lapostető a magastetős környezetben, zárt sorú beépítésben otromba megjelenésű, kerülendő.

A beforduló magas épületszárny leárnyékolja vagy a saját telket, vagy ami rosszabb, a szomszéd telkét.

A beforduló alacsonyabb épületszárny, a tetősík ablakok alkalmazása, az eltérő szintszám ellenére közel azonos ereszmagasság és a közel azonos tetőfelület magasságok kialakítása kedvező, de legalább elviselhető utcaképet eredményez. A benapozottság és a tűzfalak takarása biztosítható.

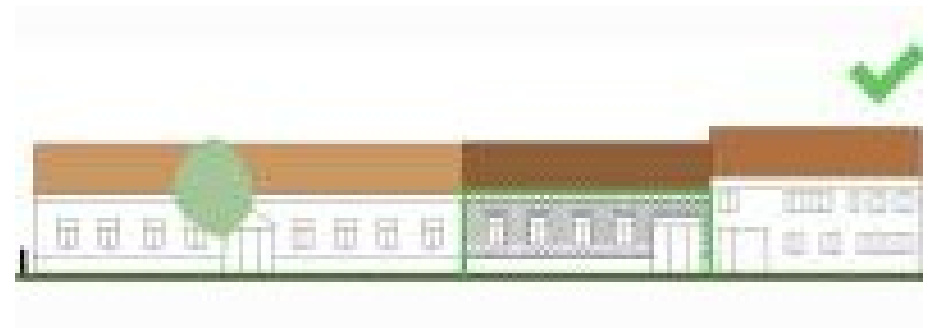
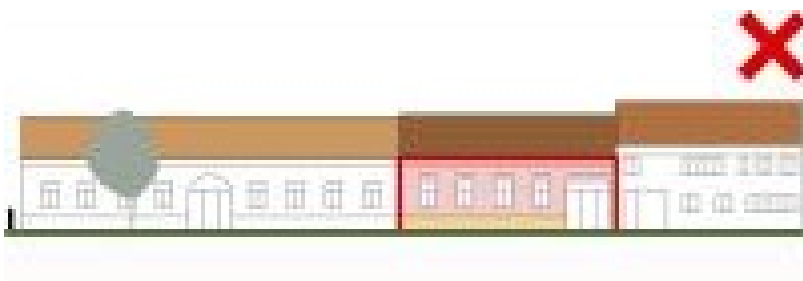

ANYAGHASZNÁLAT, HOMLOKZATKÉPZÉS, SZÍNEK:

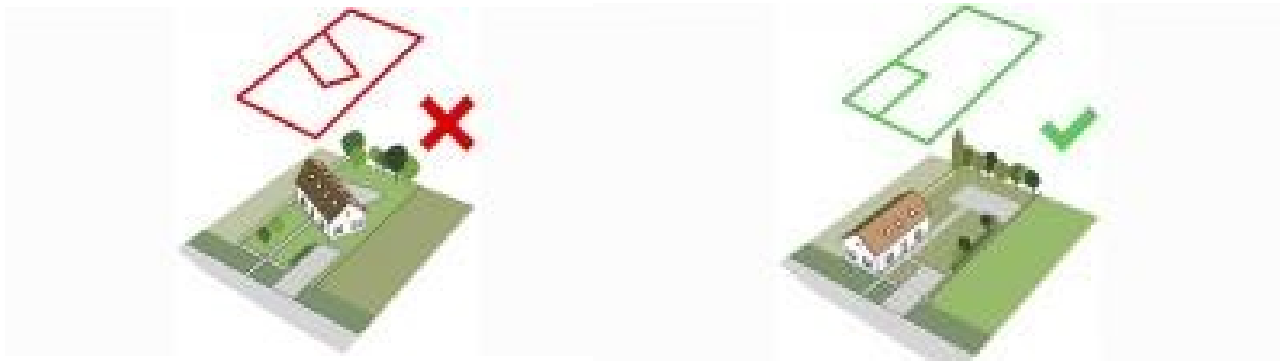
A nyílászárók méretrendje, osztásrendje igazodjon a szomszédos épületek méret- és osztásrendjéhez.

A tetőfelületek ne legyenek „természetellenes” színűek és anyagúak, a vörös, a barna, a natúr színű tetőfelületek és az alföldi hagyományokhoz illő agyag, esetleg betoncserep alkalmazása javasolt. Amennyiben fémlemez alkalmazása szükséges, az legyen anyagszerű (természetes cink vagy réz) színű. A kék szín alkalmazása az Alföldön tájidegen.

A homlokzatszínezéseknél kerülendők a rikító színek, ezek még akkor sem illenek egy patinásabb környezetbe, ha az színes. Pasztell, környezetbe símuló színek, földszínek alkalmazása javasolt.

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK

A telek határaitól való szögeltérés kedvezőtlen

Helyes telepítés a telekhatárokhoz igazodó

TELEPÍTÉS

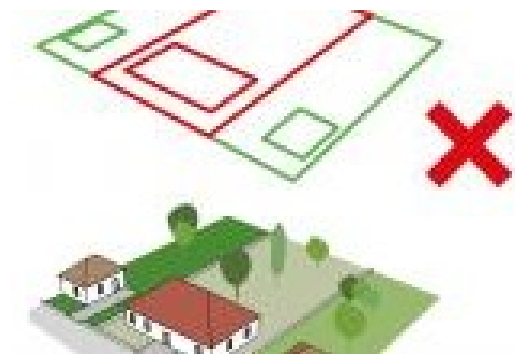
A település beépült részei nagyon hasonló karakterűek, az új beépítésű részek már inkább kertvárosias karaktert mutatnak. Nincs azonban olyan lényeges eltérés a karakterek között, amely az eltérő ajánlásokat indokolná, ezért azokat összevontan, mindhárom településegységre vonatkozóan fogalmazzuk meg. A beépítési módban az illeszkedés szabályait kell követni a következők szerint:

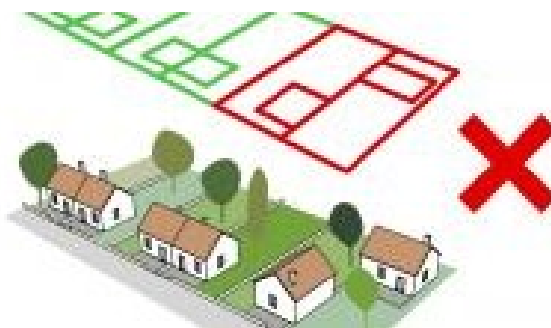
A kialakult előkerttől eltérő előkert nem javasolt

Helyes telepítés a kialakult előkertekhez igazodó

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, TELEPÍTÉS

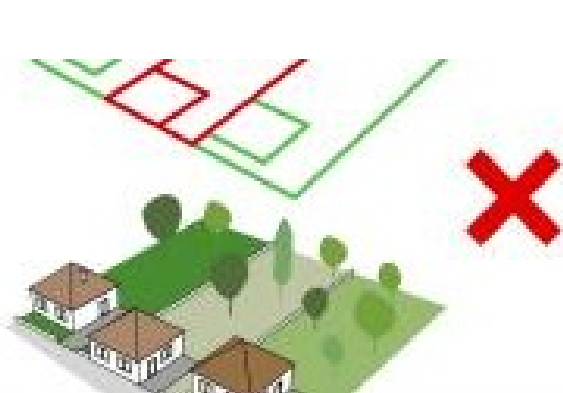
A kialakulttól eltérő épületszélesség kedvezőtlen

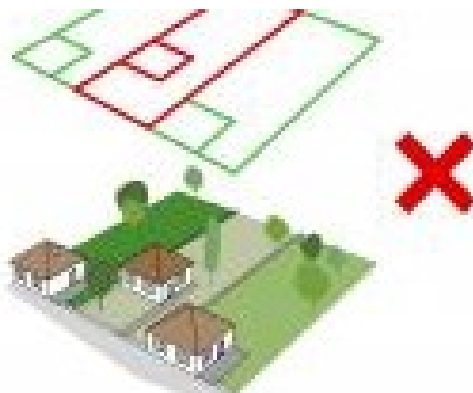
Ikres beépítésben az eltérő előkert tiltandó

A többi épülettől való szögeltérés tiltandó

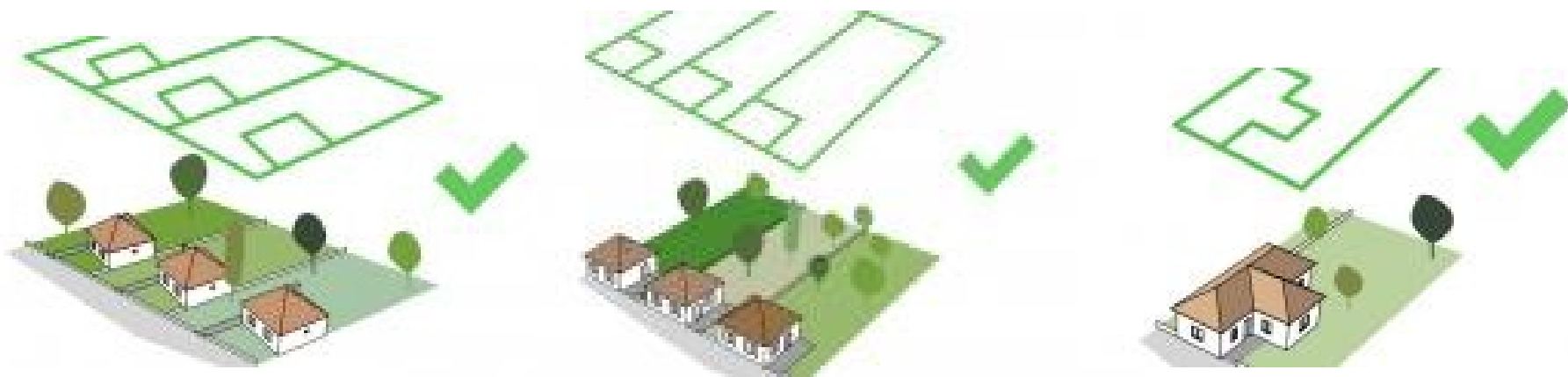
Előkertes beépítésben utcafrontra telepítés,

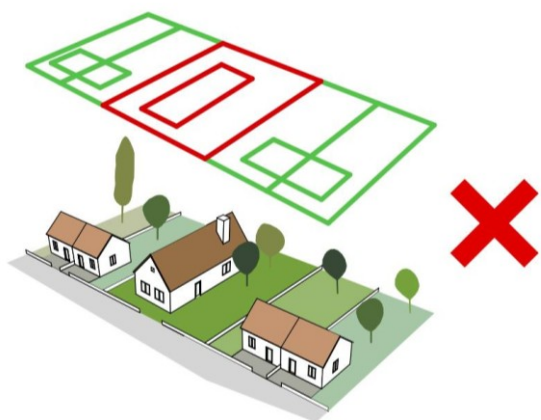
utcafrontos beépítés esetén az előkertes telepítés kerülendő.

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, TELEPÍTÉS

Közel azonos utcafronti épületszélességek, azonos méretű előkertek vagy egységes utcafronti beépítés alkalmazása javasolt

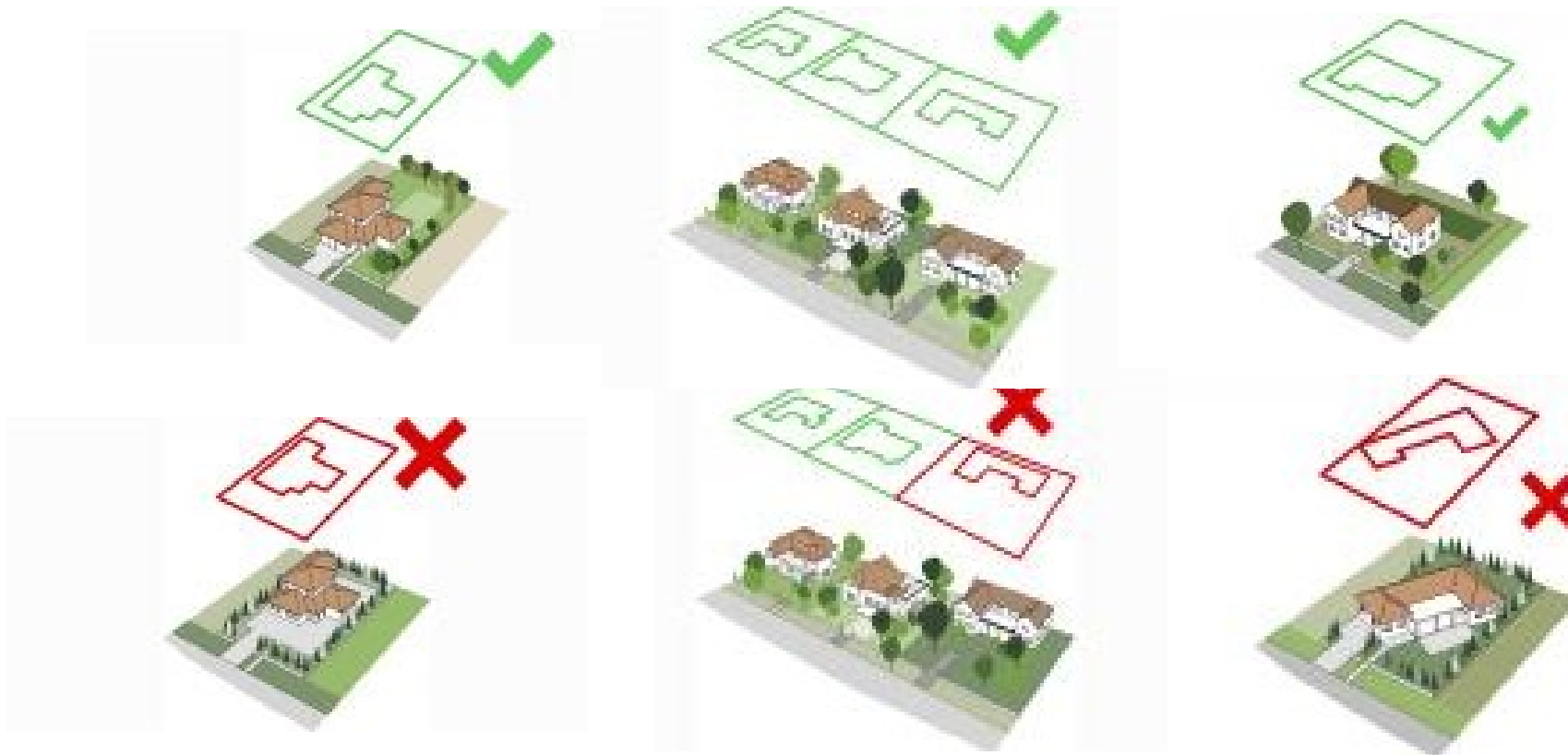
Ikres beépítésben szabadon álló épület elhelyezése nem javasolt

Fésűs beépítés mind szabadon álló, mind oldalhatáros beépítésben

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, TELEPÍTÉS

Az épületek hátrahúzása, elforgatása, lényegesen eltérő utcafronti szélessége kertvárosias karakter esetén sem javasolt

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, BEÉPÍTÉSI MAGASSÁG

Rontja az utcaképet az eltérő szintszám, az eltérő szélességből adódó eltérő épületmagasság, nem javasolt

Helyesen megválasztott épületmagasságok

A beépítési magasság HÉSZ- szerinti teljesülése esetén sem javasolt földszintes beépítésben a „rejtett kétszintes” (többszintes) megoldás. Törekedni kell az azonos szintszám, utcával párhuzamos hasonló épületszélesség alkalmazására.

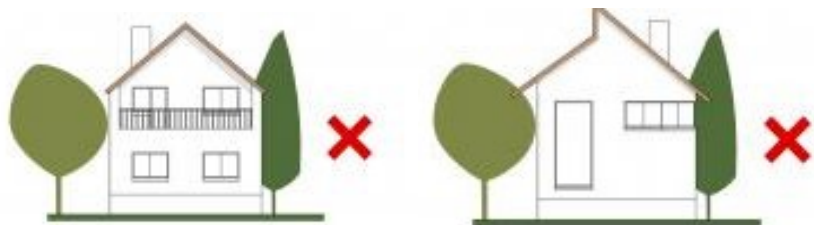
HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, TETŐHAJLÁSSZÖG, TETŐIDOMOK

Kerülendő megoldások: túlságosan eltérő hajlásszögű, manzárd, sátortetők, túlzottan nagy tetőfelépítmények, az utcában meglévőktől jelentősen eltérő tetőidomok.

Javasolt: a szomszédokhoz és a hagyományokhoz igazodó 35-45 fok közötti tetőhajlás, az egyszerűbb tetőidomok, sátortetős környezetben az oromfalak kontyolása.

HALMAZOS, KERTVÁROSIAS FALUSIAS ÉS HÉTVÉGI HÁZAS KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK MEGLÉVŐ ÉS ÚJ BEÉPÍTÉSŰ RÉSZEK, ANYAGHASZNÁLAT, HOMLOKZATKÉPZÉS, SZÍNEK

Kerülendők az utcára néző lodzsák, erkélyek, aránytalan nyílászárók

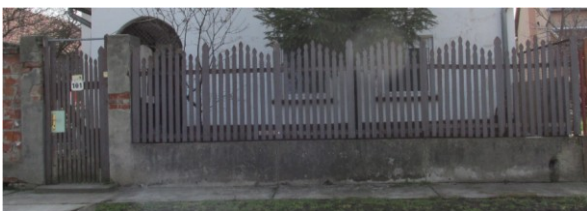
A nyílászárók méretrendje, osztásrendje igazodjon a szomszédos épületek méret- és osztásrendjéhez.

A tetőfelületek ne legyenek „természetellenes” színűek és anyagúak, a vörös, a barna, a natúr színű tetőfelületek és az alföldi hagyományokhoz illő agyag, esetleg betoncserép alkalmazása javasolt. Amennyiben fémlemez alkalmazása szükséges, az legyen anyagszerű (természetes cink vagy réz) színű. A kék szín alkalmazása az Alföldön tájidegen.

A homlokzatszínezéseknél kerülendők a rikító színek, a világos pasztellszínek, földszínek alkalmazása javasolt.

A kerítések építése Magyarországon hagyomány, biztosítják a vagyonvédelmet (bizonyos keretek között), intimitást, jelzik a telekhatárokat. Emelhetik a lakóház (vagy éppen gazdasági épület) megjelenését, de sokat ronthatnak is azon. A kapuk jelzik a bejáratot, hangsúlyozzák azt, vagy éppen a jelzik az ideérkezőnek, a ház lakói zárkóztak. Sokfélék lehetnek, de azok a legjobban sikerültek, amelyek a helyi ősi motívumokból, hagyományokból táplálkoznak. A kerítések is, mint ahogyan az épületek, tükrözik egy-egy korszak divatját. A régebbi korok stílusa a fából készített tömör vagy áttört lécs vagy deszkakerítés, később a kovácsoltvas kerítések terjedtek el, amelyek leegyszerűsödtek a lakatosok által készített zártszelvény kerítéseké. Manapság ismét divatjukat élik a díszesebb megoldások. Mint minden másban, itt is célszerű a mértékletesség és az egyszerűség.

A jó kerítés ugyanolyan gondval megtervezett, mint az épület. Itt helyezendők el a postaládák, újabban kötelezően az elektromos és gáz mérőórák, de a szeméttároló jó kialakítása sem kevésbé fontos. A személybejáró és a gazdasági bejáró kapuzata eltérő kell, hogy legyen, nemcsak méretbeli, de funkcionális kialakítása okán is. A személybejáró kapu hívogat, valamelyest biztosítania kell a ki- és belátást, míg a gazdasági bejáró jó, ha a kerítésbe beleolvad, alig észrevehető, hiszen az – elvileg- ritkábban használatos. Jó hatású lehet, ha áttört és zárt felületek jó arányban együttesen jelennek meg, de az utcai homlokzat teljes takarása nem kívánatos.

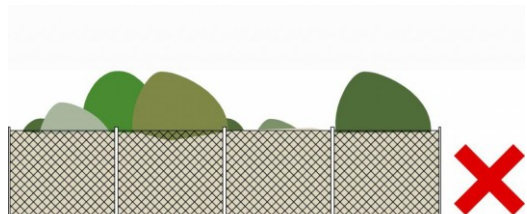

Anyaghasználatát tekintve a természetes anyagú áttört vagy tömör lábazatos, részben áttört megoldások a javasoltak. Az oszlopok lehetnek kőből, téglából, esetleg betonból vagy zártszelvényből is. A kerítésmezők az egyszerű drótfonattól a lécrácsokon át a vízszintes vagy függőleges osztású falamelláig használhatók. Ami mindenképpen kerüendő, az átláthatatlan, tömör, különösen a tömör falazott kerítés, amely legfeljebb „félzárt sorú” beépítés esetén fogadható el jó megoldásnak. Ezek ritkán sikerülnek jól, és sokszor börtönhatást, felesleges bezárkózottság érzetét keltik, ugyanakkor a megfelelő, elvárt vagyonvédelmet csak korlátozottan biztosítják. Nem szerencsés az áttört kerítések „benádázása”, mert ezek hiába készülnek természetes anyagból, mégis az ideiglenesség látszatát keltik. Ha a tulajdonos mindenképpen szeretné a belátást akadályozni, a növényvel befuttatott, vagy élősövény megoldások részesítendőek előnyben, (repkény, tűztövis, fagyal, virágzó sövények, örökzöldek, mind megfelelők lehetnek) de ekkor sem célszerű a teljesen zárt kialakítás.

KERÍTÉSEK

5 | Építészeti útmutató

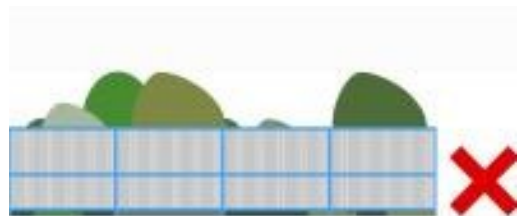
Benádazott kerítés

Falkerítés

Zárt sövény, amely kitakarja a homlokzatot

Zárt fémlemezkerítés

Fésűs, utcavonalas beépítésben zárt kerítés

Élősövény

Tömör lábazatos áttört kerítés

Egyszerű drótfonat

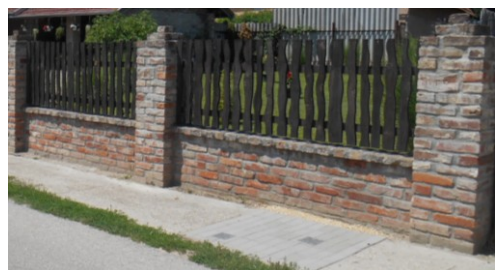
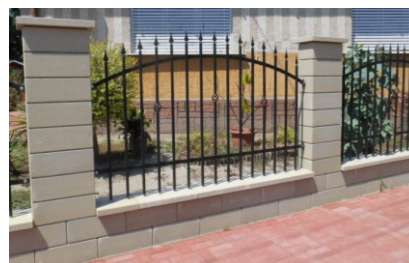
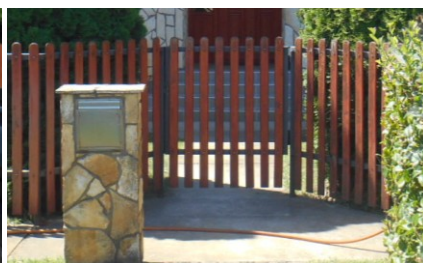
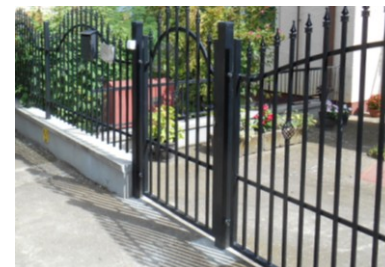

Fésűs utcavonalas beépítésben áttört kerítés, karám típusú kerítés (csak jelzés)

KERÍTÉSEK

JAVASOLT MEGOLDÁSOK

KERTEK, KERTI ÉPÍTMÉNYEK

A kert is az épített környezet része, akkor tölti be szerepét, ha harmonikus egységet képez az épülettel, amelyhez kapcsolódik. A kertalakítás során az épület és a kert stílusa, hangulata illeszkedjék egymáshoz.

Elsődleges feladat, hogy a klímánkhoz nem illő növényzetet, nem honos növényeket ne, vagy csak mértékkel alkalmazzunk. Az utcák, közterületek fásítására sem ördögtől való bizonyos gyümölcsfák telepítése.

A kert funkcióját tekintve lehet díszkert, pihenő kert és haszonkert. Mára sajnos a haszonkertek divatja elmúlt, bár az utóbbi pár évben mintha ismét megjelenéne erre irányuló törekvések.

Eleink az előkertet őshonos díszítő, virágzó, többnyire egynyári növényekkel, főként virágokkal ültették be. (margaréták, legényvirágok, dáliák, őszirózsák, és egyéb, labdarózsák, tearózsák, muskátlik, stb.) Mára gyakran tuja, fenyő vagy egyéb örökzöld jelenik meg, amelyeknek szintén megvan a szerepük a kertben, de az előkert kis mérete alkalmatlan nagyméretű növények telepítésére, és akkor kell ezeket kivágni, amikor teljes díszükben pompáznak. Célszerű itt is visszanyúlni nagyanyáink növényeihez és azokkal díszíteni előkertünket, nem leárnyékolva, eltakarva homlokzatainkat.

Az oldalkerteknek korábban megvolt a gazdasági szerepük, főleg ott, ahol állatokat is tartottak, mára ez többnyire füvesített terület, gyakran a lakóterek meghosszabbítása. Itt célszerű dézsás növényeket elhelyezni, így nem akadályozzuk a hátsó telekrészbe történő bejutást.

A hátsókertek voltak korábban a haszonkertek szőlővel, közte gyümölcsfákkal, veteményes kerttel. Jó lenne ezeket újra divatba hozni nemcsak a korábbi növénykultúrák felélesztése, de gazdasági hasznuk okán is.

A pihenőkertekben gyakran kerti pavilonokat, sütögetőket, tavacsákat, pergolákat létesítenek. A kerti építmények a főépülettel azonos építőanyagokból, vagy azzal harmonizálva készüljenek. A pergolák, növényrácsok, gépkocsi beállók, kukatárolók kialakíthatók favázis szerkezettel is, a nyílászárókkal harmonizáló színezéssel. A növényvel való befuttatás javasolt.

A kerti burkolatokat javasolt vízáteresztő felülettel kialakítani. Ez lehet fagyálló téglá, a mostanában divatos térkő, de lehet bontásból szerzett kockakő, esetleg fakocka is.

KERTEK, KERTI ÉPÍTMÉNYEK

Elhelyezhetünk környezetünkben származó dézsákat, talicskákat, puttynyokat, amelyeket növényvel beültethetünk, de kidobott régi szép tárgyakat (kerekes kút, közterületi vaskút, stb.) is. Ezek különösen akkor hasznosak, ha eredeti funkciójukat is be tudják tölteni.

Kertünkben kerüljük a más vidékekről származó anyagokat (ciklopköveket, nagy kőtömböket) különösen akkor, ha sziklakertet építünk. Az odahányt kőkupac nem dísz a kertünknek, inkább rendetlenség benyomását kelti.

Nagyanyáink nyomán ültethetünk vegyesen dísz- és hasznónövényeket, fűszernövényeket. (tököt, paradicsomot, karfiolokat, káposztaféléket virágokkal, nagy fejű napraforgókkal díszítve, büdöskét, mángoldot egy ágyásba), ez nagyon kellemes hatást kelt a kertben.

Gyakorlatlan vagy kezdő kertész bízza kertjének megtervezését szakemberre. Különösen érvényes ez az élőlő növényekkel beültetett diszkertekre, mert gyakorlat és tapasztalat kell ahhoz, hogy elkerüljük kertünk túlzásúfolását és azt, hogy kedvenc növényeink idővel leárnyékolják és esetenként élvezhetetlenné tegyék kertünket.

ERKÉLYEK, TORNÁCOK

Tizsakécskén egyre kevésbé jellemző, hogy erkélyeket építenek, mert a beépítés zömmel földszintes és a tetőtérbeépítés „kiment a divatból”.

Kivételt képez a városközpont, ahol a szabályozás nagyobb beépítési magasságot, így többszintes épületek elhelyezését lehetővé teszi.

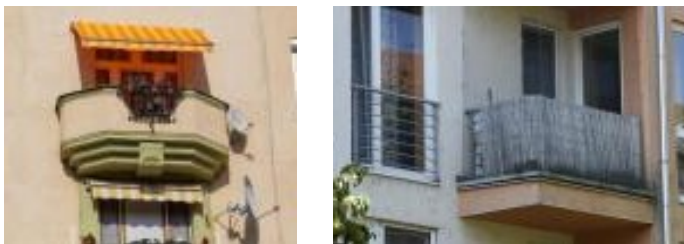
Az erkély, a lodzsa kiváló építészeti elem az épülethomlokzatok monotonitásának megbontására, azonban óvatosan kell ezzel bánni, mert a rosszul kialakított erkélyek, lodzsák nagyon el tudják csúfítani a városképet. Az áttört korlátokat gyakran benádazzák, vagy egyéb módon próbálják intimitásukat növelni, a tömör mellvéddek robusztusak.

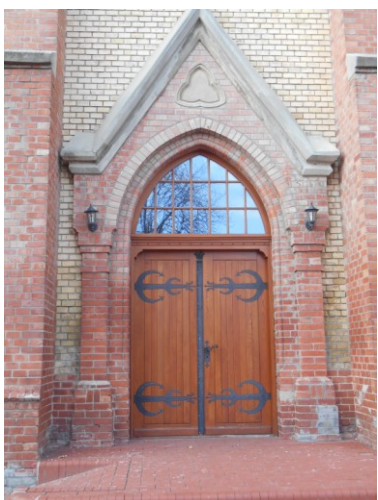
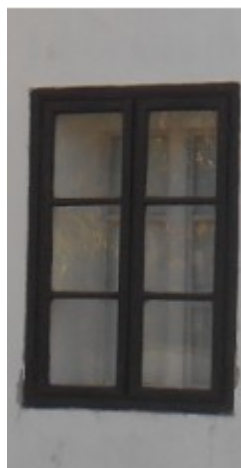
Javasolt megoldások

Példák a városközpontból

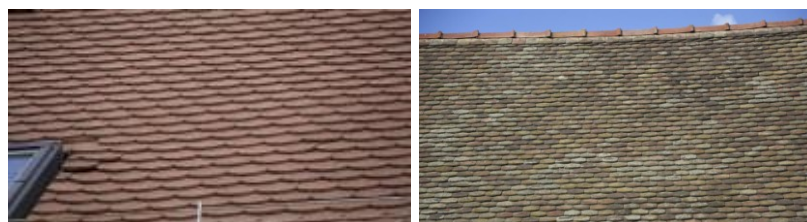

Kerülendő a fedetlen erkély... és a nádazás.

AJTÓK, ABLAKOK

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A történeti településrészekben és a tanyákon még fellelhetők hagyományos háromszárnyú ablakok, műves bejárati ajtók, különösen bővelkedik ebben a Kossuth és Szabolcska utca, Ókésce főtere. A szecessziós épületek és középületek még őrzik építészeti stílusukat, de a lakóházak többségében már nyílászárókat cseréltek. A parasztházakon megjelentek a háromszárnyú és kétszárnyú kapcsolt gerébtokos ablakok, amelyek az 1960-as, 1970-es éveket jellemzik, míg manapság leginkább hőszigetelő üvegezésű jellegtelen műanyag ablakokat építenek be mind felújításkor, mind új építéskor. Érdekes lenne a hagyományos nyílásrendet, ahol még fellelhető, visszacsempészni a mai homlokzatokra és törekedni arra, minél több faszervezetű nyílászárót építsenek be.

Javasolt részletek

Az épületek, azok elemei, a kerítések, a kerti és közterületi burkolatok részletei tehetik igazán hangulatossá, szerethetővé településeinket, különösen, ha azok jó ízléssel és gondosan megtervezettek és a terv párosul az építtető, tulajdonos szándékával.

A tetőhéjazatok kiválasztásánál a helyi hagyományokra kell hagyatkozni, kerülni a kék és zöld színű fémlemezt. A tetőhöz kapcsolódó bádogozás kialakítása, a tetőn megjelenő részletek, kémények, antennák, újabban napelemek és napkollektorok elhelyezése lehet szép és lehet nagyon kedvezőtlen is.

A homlokzatokon megjelenő klímaberendezések kültéri egységei, gépészeti berendezések homlokzaton megjelenő részletei, maguk a homlokzati díszítő elemek, vakolatdíszek, különféle burkolatok, a színezés szintén meghatároz egy-egy utcaképet. Ha az épületek anyaghasználatukban, színezésükben hasonlítanak egymáshoz, az kellemes megjelenést teremt.

Az előkertek hasonló növényzete, és az egymással nem rivalizáló kerítések egységbe foglalhatják az utcaképet. Egy-egy kevésbé érdekes vagy nyílás nélküli homlokzatot széppé tehet a növényzettel történő befuttatás (repkény, vadszőlő, borostyán, virágzó kúszó cserjék, stb.) , amely így szerves részévé, kellemes színfoltjává válik az utcának azzal, hogy évszakonként más-más képet mutat.

kerülendő megoldások

MAI PÉLDÁK

Új ipari létesítmény, térsztyagár

Új sportlétesítmény

6 | Mai példák

Új kereskedelmi létesítmények, üzletházak

MAI PÉLDÁK

Önkormányzati bérház földszinten üzletekkel, irodákkal

6 | Mai példák

MAI PÉLDÁK

Barack hotel és apartmanházai

Andritz Kft telephelye (barnamezős beruházás)

6 | Mai példák

MAI PÉLDÁK

Napiaink lakóházai

6 | Mai példák

MAI PÉLDÁK

Napjaink lakóházai

UTCÁK, TEREK

7

Tisza­kécske nagy zöldfelületekkel, parkokkal rendelkezik.

Ezek megőrzése, folyamatos fenntartása nem kis terhet ró az önkormányzatra. A nagy parkok megtartása elsődleges nemcsak az itt élők komfortérzete, hanem turisztikai szempontból is.

A Béke utca hatalmas gesztenyefái, a Szent Imre tér rózsakertje, a Randevú tér meghittsége, a közterületek kútjai és szobrai, a Miskó István sétány manumentalitása mind egyedi tiszakécskei hangulatot árasztanak.

Az utcabútorok, térburkolatok, virágok mind-mind szépítik élhetőbbé teszik a várost. Az ingatlan­tulajdonosok is sokat tehetnek a közösségért azzal, hogy növényeket telepítenek nemcsak kertjeikbe, de a ház előtti közterületekre is, és azt fenntartják, gondozzák. Itt is az egységességre, az összhangra kell törekedni, amely vonatkozik a közterületi burkolatokra, műtárgyakra és utcabútorokra is.

UTCÁK, TEREK

7|Utcák, terek

Randevú tér

utcabútorok

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

8

Tiszakécskét szerencsére nem lepték el a reklámok. A forgalmas utak mellett vannak óriás méretű reklámhordozók, de ezek száma nem elviselhetetlen, mint sok városban.

Ennek ellenére szabályozni szükséges, hogy milyen reklámhordozókon lehet különféle reklámot elhelyezni, mert előbb-utóbb –mivel mindenütt szigorítás várható, amelyeket az országos jogszabályok jórészt már meg is tettek- itt is megszorodna az üzleti célú reklám.

Nagyon fontos az is, hogy a cégek, üzletfeliratok elhelyezésére szabályokat állapítson meg az önkormányzat, mert ennek híján esetleg nemkívánatos folyamatok indulhatnak meg. Céger, cégtábla elhelyezésekor elengedhetetlen, hogy az alkalmazkodjon az épület jellemzőihez, anyaghasználatához.

Az egyéb hirdetések, önkormányzati tájékoztatók céljára egységes hirdetőtáblák vannak, ezek számát kell szükség szerint növelni.

Jó hirdetőfelületet kínálhatnak a buszvárók, esetleg a közterületi utcabútorok.

A település külterületén, természeti területeken nem megengedhető semmiféle reklámfelület.

IMPRESSZUM

TISZAKÉCSKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Tiszakécske honlapcíme: www.tiszakecske.hu
Tiszakécske emailcíme:
Tiszakécske postai címe: Tiszakécske, Kőrösi u. 2.
Telefon: (76) 441 355

Polgármester: Tóth János
Polgármester emailcíme: polgarmester@tiszakecske.hu

Megbízott főépítész: Rédeiné Bondor Klára
Főépítész emailcíme: klara.redei@gmail.com

Szerkesztette: Rédeiné Bondor Klára
okl. építészmérnök

Tiszakécske, 2017. október

